

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 5

**Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı
Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile
Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet
Muş'un Türkiye Kalkınma Bankası Anonim
Şirketi Hakkında Kanun Teklifi (2/773) ile Plan
ve Bütçe Komisyonu Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda

“http://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/sirasayi_sd.sorgu_baslangic”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/773 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4
- Katılma Yazısı 4
- Genel Gerekçesi 4
- Madde Gerekçeleri 6

• Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu 9

• Muhalefet Şerhleri 17

• Teklif Metni 51

• Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 51

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederiz.

Mehmet Muş
İstanbul
Grup Başkanvekili

Mehmet Naci Bostancı
Ankara
Grup Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/773 esas numaralı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifine imzama koyuyorum.

Gereğini arz ederim.

02.10.2018

Abdullah Nejat Koçer
Gaziantep

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/773)	
ESAS	Plan ve Bütçe Komisyonu
TALİ	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. (TKB), 11/11/1975 tarihli ve 13 sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası Kuruluşuna Dair Kanun Hükmünde Kararname ile “Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) Anonim Şirketi” adı altında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının ilgili kuruluşu olarak kurulmuş, kuruluş işlem ve faaliyetleri 4/11/1983 tarihli ve 165 sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.’nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenmiş, 22/6/1988 tarihli ve 329 sayılı Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası A.Ş.’nin Kuruluşu Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname ile unvanı Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. olarak değiştirilmiş ve Bankanın sanayi sektörü yanında diğer sektörlerde de finansman desteği sağlaması imkânı getirilmiştir.

Bu bağlamda Yüksek Planlama Kurulunun 20/1/1989 tarihli ve 89-T-2 sayılı Kararı ile T.C. Turizm Bankası A.Ş. tüm aktif ve pasifleriyle Bankaya devredilmiş ve hizmet verilen alanlara turizm sektörü de ilave edilmiştir.

Bankanın kuruluşuna ilişkin kanun hükmünde kararnameler 14/10/1999 tarihli ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanunla yeniden düzenlenmiş ve mezkûr Kanun 17/10/1999 tarihli ve 23849 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

4456 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne, ülkemiz ve dünyadaki bankacılık sisteminde ve anlayışında meydana gelen gelişmeler ile Bankanın stratejik hedeflerindeki değişiklikler doğrultusunda mevcut Kanunun ihtiyaca tam olarak cevap veremediği göz önüne alınarak, Bankanın gelişmiş ülkelerin önde gelen kalkınma ve yatırım bankaları ile muadil etkinlikte hizmet sunabilmesi için bu yasal düzenlemenin yapılması gerekliliği doğmuştur.

Bankanın, gelişmiş ülkelerdeki kamu sermayeli etkin kalkınma ve yatırım bankalarının işlevleri örnek alınmak suretiyle; altyapı, çevre, enerji, konut, araştırma ve geliştirme yatırımları, sektörel verimlilik ve rekabeti artıracak yatırımlar, küçük ve orta boy işletmelere ilişkin finansman uygulamaları, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesine katkı sağlayacak yatırımlar, kalkınma programlarında belirtilen öncelikli sektörlerde yapılacak yatırımlar, döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin yatırımlar ile benzer alanlarda doğrudan veya diğer bankalar aracılığı ile kredi sağlayarak, fonlar kurarak, garanti ve risk paylaşım programları geliştirerek veya diğer kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak finansman sağlayabilecek bir yapıya kavuşturulması, çağdaş kalkınma ve yatırım bankacılığının bir gereği olarak ortaya çıkmaktadır.

Ülkemizin ekonomisinde uzun vadeli yol haritasını belirleyen Kalkınma Planında; yatırımlara uzun vadeli finansman sağlayan kalkınma bankacılığının geliştirilmesine yer verilerek bu durum ülke ekonomisinde önem arz eden bir politikaya dönüştürülmüştür. Bu kapsamda, Kalkınma Planında belirlenen alanlar başta olmak üzere, üretimde nitelikli kapasite oluşturulması, rekabet gücünün artırılması, ölçek ekonomilerine ulaşılması, sermayenin tabana yayılması amacıyla yatırım projelerine uzun vadeli finansman, sermaye ve teknik yardım sağlayabilen, gerekli finansal araçlarla güçlendirilmiş, başarılı ulusal kalkınma bankaları düzeyinde bir kamu kalkınma bankası olabilmelerini teminen yeniden yapılandırılması amacıyla yasal düzenleme hazırlanmıştır.

2002-2010 döneminde yüksek büyüme hızları ile birlikte 10.000 Amerikan Dolarının üzerine çıkan kişi başına GSYH, son beş yıllık süre bu düzeyde gerçekleşmiştir. GSYH'nın artırılabilmesi için imalat sanayinde üretim artışını hızlandırmak ve ürün çeşitlenmesini sağlamak temel faktörlerden biridir. Başta tasarruf oranının yükseltilmesi olmak üzere yurt içi kaynakların artırılması, kaynakların daha üretken alanlara yönlendirilmesi ve özel sektör imalat sanayii yatırımlarının artırılması, imalat sanayinin GSYH içindeki payının yükseltilmesi ve işgücü verimliliğinin artırılması büyümenin sürdürülebilirliği ve ekonominin küresel rekabetteki konumunun güçlendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Başta imalat sanayi olmak üzere turizm, yenilenebilir enerji ve diğer sektörlerin gelişmesinde başarılı faaliyetler yürüten Türkiye Kalkınma Bankası'nın, imalat sanayinde yapısal dönüşümün gerçekleştirilmesinde, bankacılık faaliyetleri kapsamında önemli bir kamu ajansı olarak görev alabilmesi hedeflenmektedir.

Ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda, çağdaş kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak, rekabetçi ve dinamik bir sektörde etkin ve verimli bankacılık faaliyeti yapılabilmesi, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile uyum sağlanması ve mevduat kabul eden kamu bankalarındaki iyileştirmelerin Bankada da sağlanması ve uluslararası bankacılığın gereklerine göre çalışılabilmesi için gerekli yasal altyapının oluşturulmasını teminen, Kanunun amacı genel çerçeveyi belirlemek olduğundan, ayrıntılı hususların ana sözleşme ile düzenlenmesi ve Bankanın teşkilat yapısı, çalışma usul ve esasları, personel politikası ve istihdam şekli ile tabi olunan istisna ve muafiyetlerinin belirlenerek yeniden yapılandırılması amaçlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Amaç maddesidir.

Madde 2- Bankanın özerk bir yapıya kavuşturulması ve etkin bankacılık için gerekli altyapıyı hazırlamak amacıyla; kamu sermayeli T.C. Ziraat Bankası ve Türkiye Halk Bankasının yeniden yapılandırılmasına ilişkin 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun ek ve değişiklikleri ile getirilen hükümlere paralel olarak, Bankanın merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, organları, hesapları ve faaliyet konuları ile kârın dağıtımına ilişkin hususların esas sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle, herhangi bir boşluk oluşmaması amacıyla, hiçbir işleme gerek kalmaksızın faaliyetlerine devam edebileceği hükmü ilave edilmiştir.

Madde 3- Bankanın, kaynağı tahsis edilmek suretiyle kanunla ya da Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilebileceği, buna ilişkin usul ve esaslar ile kaynağın Cumhurbaşkanınca belirleneceği hükmü eklenmiştir.

Madde 4- Bankanın özerk bir yapıya kavuşturulması ve etkin bankacılık için gerekli altyapıyı hazırlamak amacıyla; kamu sermayeli T.C. Ziraat Bankası ve Türkiye Halk Bankasının yeniden yapılandırılmasına ilişkin 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun ek ve değişiklikleri ile getirilen hükümlere paralel olarak, Banka personelinin İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edileceği ve personel istihdamına ilişkin hususlarda Yönetim Kuruluna yetki veren düzenleme yapılmıştır. Personelin aylık ücret ve diğer mali haklarının belirlenmesine ilişkin yetkiyi Banka Genel Kuruluna veren ve çalışanlarla Banka arasında çıkacak ihtilaflarda yetkili mahkemenin belirlenmesine ilişkin hükümler eklenmiştir.

Madde 5- Ülkemizde özel sermaye yatırımlarının artırılması ve orta-uzun vadede ülke kalkınmasına olumlu katkılar sağlayacak yüksek teknoloji yatırımları için alternatif finansman imkânları sağlanması gerekliliği değerlendirilerek, Bankanın bünyesinde, tüzel kişiliği haiz Türkiye Kalkınma Fonu kurulmasına ilişkin hüküm eklenmiştir.

Türkiye Kalkınma Fonunun ve bünyesindeki alt fonların çalışma usul ve esasları, organları, işleyiş kuralları, raporlama esasları, fonun denetimi ve uygulamaya ilişkin diğer hususların Türkiye Kalkınma Fonu iç tüzüğü ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Türkiye Kalkınma Fonu ve bünyesindeki alt fonlar aracılığıyla sağlanan finansmanın yönetiminden Türkiye Kalkınma Bankası sorumlu tutulmuştur. Ayrıca, Türkiye Kalkınma Bankasının fona ilişkin yapacağı masraflar Banka masraflarından ayrıştırılarak, bu masraflarının fon kaynaklarından karşılanacağı ilgili madde ile düzenlenmektedir.

Madde 6- Türkiye Kalkınma Fonunun istisna olduğu ve muaf tutulacağı konulara ilişkin hükümler eklenmiştir.

Bu kapsamda,

Türkiye Kalkınma Fonunun ulusal ve uluslararası piyasalarda faaliyet göstermesi ve dinamik, teknoloji odaklı, katma değeri yüksek işletmeleri destekleyen Türkiye’de öncü bir fon olması hedeflenmektedir. Türkiye Kalkınma Fonunun esnek bir yapısının olması ve piyasalardaki değişikliklere hızlı bir şekilde uyum sağlayabilmesi gerekmektedir. Ayrıca, fon kaynaklarının sadece ulusal değil

uluslararası kurumlar tarafından da sağlanması planlanmaktadır bu amaçla kurulacak fonun uluslararası mecralarca kabul görmüş bir yapıya sahip olması gereklilik arz etmektedir. Bu nedenle, Türkiye Kalkınma Fonu ve fona bağlı alt fonların yapısı ve işleyişi ile Bankanın fonun yönetimiyle ilgili faaliyetleri 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuatlar kapsamında çıkarılmıştır. Bu kapsamda SPK'ya ödenecek Kurul ücretleri ilave bir maliyet artışına yol açacak olup kârın düşüşüne; dolayısıyla kamu gelirlerinin azalmasına yol açacaktır. Zira fonun gelirleri genel bütçeye gelir olarak kaydedilecektir. Bu itibarla, Türkiye Kalkınma Fonu'nun 6362 sayılı Kanun çerçevesinde Kurul ücreti ödemeyeceği hususu düzenlenmiştir.

Türkiye Kalkınma Fonunun ve bünyesindeki alt fonların, kuruluş ve tescil işlemleri ile esas sözleşmesinin tescil ve ilan işlemleri de dâhil olmak üzere faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kâğıtlar damga vergisi, tüm iş ve işlemleri her türlü harç, her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben banka ve sigorta muameleleri vergisi mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisi, her türlü kredi kullanımları işlemleri kaynak kullanımını destekleme fonu da benzer şekilde maliyeti arttırıcı etki göstereceği için, bu maliyetlerden de istisna sağlanmasına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Ayrıca, mezkûr fonun yatırımcılar tarafından cazip bulunmasını ve fonun bir ortağı olarak kamunun da gelirlerinin artmasını teminen gelir vergisi ve kurumlar vergisinden de istisna sağlanması hüküm altına alınmıştır.

Fonun tüzel kişiliği bulunduğu ve varlıklarını kendi temsilcileri ile yöneteceği-takip edeceği için Bankanın, Türkiye Kalkınma Fonunda sahip olduğu paylar nedeniyle 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili mevzuatta yer alan Konsolide Denetim ve Konsolide Finansal Raporlama ile ilgili hükümlere tabi olması ikilik ve karmaşa doğurabilecektir. Bu nedenle bahsedilen mevzuata istisna getirilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

Türkiye Kalkınma Fonu tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi tutulması fonun diğer ortakları açısından fona katılmada negatif etki yaratabileceğinden fonun kaynaklarında azalışa sebep olabilir. Dolayısıyla, fonun piyasa şartlarına göre rekabetçi olarak faaliyet gösterebilmesini teminen anılan hususlarda istisna getirilmesine yönelik düzenleme yapılmıştır.

Madde 7- Bankanın kalkınma amaçları doğrultusunda uygun şartlarla temin ettiği kaynakları, kâr maksimizasyonu hedefi gözetmeden uygun koşullarda yatırımcıya aktarması hedeflendiğinden, 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanunun istisna, hak ve muafiyetleri düzenleyen maddesi, zaman içerisinde değişen veya mevcut Kanundan sonra yürürlüğe giren mevzuat hükümleri, uygulamada karşılaşılan problemler, mevduat kabul eden kamu sermayeli bankaların hali hazırdaki istisna ve muafiyetleri ile Bankanın halen yürütmekte olduğu ve yeniden yapılandırma sonrasında Bankanın üstlenmesi öngörülen kamusal nitelikteki yeni görevleri de dikkate alınarak yeniden düzenlenmiş, bu itibarla tabi olmayacağı kanun, kanun hükmünde kararname ve benzeri mevzuat belirtilmiştir.

Madde 8- Madde ile, 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır. Diğer mevzuatlarla 4456 sayılı kanuna atfen yapılan düzenlemelerin bu kanuna yapılmış sayılacağına dair bir hüküm de eklenmiştir.

Geçici Madde 1- Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip mevcut yönetim kurulu ile Banka personelinin durumuna ilişkin uygulamaları belirlemek üzere bu geçici madde eklenmiştir.

Bu madde ile; Bankanın genişleyen faaliyetleri ve hizmet alanlarının gerektirdiği nitelikte ve sayıda insan gücünün bulunmasına imkân veren ve nitelikli personelin de Bankada çalışmaya devam etmelerini özendiren bir yapının oluşturulması, bu bağlamda ülkemizde geçmiş dönemlerde gerçekleştirilen uygulamalar da dikkate alınarak, personel yapısına ilişkin uygulamaların yeniden düzenlenmesi hedeflenmiştir.

Bankada belli bir tarihten sonra 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olmayan personel çalışmaması, mevcut personelden dileyenlerin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bir kamu kurumuna atanması ve bu atama işlemi gerçekleşinceye kadar Bankanın ihtiyaç duyduğu uygun işlerde görevlendirilmesi hüküm altına alınmıştır.

Bankada çalışmayı kabul eden emekli sandığı kanununa tabi personelin, talep etmeleri halinde anılan Kanuna tabiyetlerine devam etme imkânı tanınmıştır.

Bankanın yeniden yapılandırılması amacıyla gerekli olan geçiş sürecinde hizmetin devamının aksamaması için, mevcut Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin görevlerinin Genel Kurulca yenileri seçilinceye kadar devam etmesi hüküm altına alınmıştır.

Geçici Madde 2- Banka personelinden emeklilik hakkını kazanmış olanların emekliliğini teşvik etmeye yönelik ilave emekli ikramiyesi verilmesi hüküm altına alınmıştır.

Madde 9- Yürürlük maddesidir.

Madde 10- Yürütme maddesidir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

5/10/2018

Esas No: 2/773

Karar No: 1

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/773 esas numaralı ‘*Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi*’, Komisyonumuzun 3/10/2018 tarihinde yaptığı 1 inci birleşiminde görüşülmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

1. GİRİŞ

2/773 esas numaralı 'Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi', 28/9/2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş ve Başkanlıkça 2/10/2018 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna havale edilmiştir.

Komisyonumuzun 3/10/2018 tarihinde yaptığı 1 inci birleşiminde 2/773 esas numaralı Kanun Teklifi, Teklif sahibi İstanbul Milletvekili ve AK PARTİ Grup Başkanvekili Mehmet MUŞ ile Hazine ve Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Sayıştay Başkanlığı, Devlet Personel Başkanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu, Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu, Hak İşçi Sendikaları Konfederasyonu ve Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu temsilcilerinin katılımıyla görüşülmüştür.

2. 2/773 ESAS NUMARALI KANUN TEKLİFİNDE ÖNGÖRÜLEN DÜZENLEMELER

2/773 esas numaralı Teklifin gerekçesi ve metni incelendiğinde, Teklifte;

- Kalkınma Bankasının, gelişmiş ülkelerdeki kamu sermayesine sahip etkin kalkınma ve yatırım bankalarının işlevleri örnek alınmak suretiyle kalkınma planlarında öncelik verilen amaçlar başta olmak üzere; altyapı, çevre, enerji, araştırma ve geliştirme yatırımları, sektörel verimlilik ve rekabeti artıracak yatırımlar, küçük ve orta ölçekli işletmelere ilişkin finansman uygulamaları, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesine katkı sağlayacak yatırımlar ile benzer alanlara doğrudan veya diğer bankalar aracılığı ile kredi sağlayarak, fonlar kurarak, garanti ve risk paylaşım programları geliştirerek veya diğer kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak finansman sağlayabilecek bir yapıya kavuşturulmasına,

- Bankanın, kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, kalkınma planı, programı ve stratejik planlar doğrultusunda kaynağı tahsis edilmek suretiyle görevlendirilebilmesine, görevlendirme kapsamında ihtiyaç duyulan kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağını Cumhurbaşkanınca belirlenmesine,

- Banka personelinin; 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun ilgili hükümlerine benzer şekilde bundan böyle 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre iş sözleşmesi ile istihdam edilmesine,

- Personel istihdamına ilişkin hususlarda Yönetim Kuruluna yetki verilmesine, personelin mali ve sosyal haklarının ise Banka Genel Kurulunca ya da Genel Kurulun yetkilerini devretmesi durumunda Yönetim Kurulunca karara bağlanmasına,

- Banka bünyesinde, tüzel kişiliği haiz Türkiye Kalkınma Fonunun kurulmasına, Fonun ve bünyesindeki alt fonların; çalışma usul ve esasları, organları, işleyiş kuralları, raporlama esasları ve denetiminin Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü ile yapılmasına, Fon ve bünyesindeki alt fonlar aracılığıyla sağlanan finansmanın yönetiminden, Türkiye Kalkınma Bankasının sorumlu olmasına, fona ilişkin yapılacak masrafların Banka masraflarından ayrıştırlarak fon kaynaklarından karşılanmasına,

- Türkiye Kalkınma Fonu ve fona bağlı alt fonların yapısı ve işleyişi ile Bankanın Fonun yönetimiyle ilgili faaliyetlerinin 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuatlar kapsamının dışında olmasına, ayrıca Fonun ve bünyesindeki alt fonların, kuruluş ve tescil işlemleri ile faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kâğıtların damga vergisinden, tüm iş ve işlemlerin her türlü harçtan, banka ve sigorta muameleleri vergisi

mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile lehe aldıkları paraların banka ve sigorta muameleleri vergisinden, her türlü kredi kullanımlarının kaynak kullanımını destekleme fonundan ve fonun gelir ve kurumlar vergisinden istisna tutulmasına,

- Bankanın, Türkiye Kalkınma Fonunda sahip olacağı paylar hakkında 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili mevzuatta yer alan Konsolide Denetim ve Konsolide Finansal Raporlama ile ilgili hükümlere tabi olmasının; Fonun tüzel kişiliği bulunmasından ötürü uygulamada karmaşa doğurabilecek olması sebebiyle ilgili mevzuattan istisna tutulmasına,

- Fon tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıkları için düzenlenen kısıtlamalara tabi olmamasına,

- Teklifin kanunlaşması halinde Bankada personele istihdamla ilgili seçimlik haklar tanınmasına, bu kapsamda;

➤ İş Kanunu hükümlerine tabi çalışmak istemeyen personelin bir kamu kurumunda göreve başlatılıncaya kadar,

➤ İş Kanununa göre çalışmak isteyen personelin ise bir pozisyona atanıp ücret ve mali hakları belirleninceye kadar,

bankanın ihtiyaç duyduğu uygun işlerde görevlendirilmesine,

- Mevcut Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin görevlerinin Genel Kurulca yenileri seçilinceye kadar devam etmesine,

- Banka personelinden emeklilik hakkını kazanmış olanlardan Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 180 gün içinde emeklilik başvurusunda bulunacakların emekli ikramiyelerinin Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla; (yaş haddinden emekliliğine bir yıldan daha az süre kalanlar hariç olmak üzere)

➤ Yaş haddinden emekliliğine en fazla üç yıl kalanlar için %30,

➤ Yaş haddinden emekliliğine üç yıldan fazla beş yıldan az kalanlar için %40,

➤ Yaş haddinden emekliliğine beş yıl ve daha fazla kalanlar için %50,

oranında fazla ödenmesine, emeklilik başvurularının bir kayda bağlanamaması ve geri alınmamasına,

yönelik düzenlemelerin yer aldığı görülmektedir.

3. KOMİSYONUMUZDA KANUN TEKLİFİ ÜZERİNDE YAPILAN GÖRÜŞMELER

Kanun Teklifi üzerinde yapılan görüşmelerde milletvekilleri tarafından;

- 16 Nisan 2017 tarihli Anayasa değişikliği neticesinde mevzuatta kapsamlı değişiklikler yapıldığı ancak TBMM İçtüzüğüne henüz değiştirilmediği, İçtüzük değişikliği yapılmadan bu teklifin gündeme getirilmesinin, Komisyon ve Genel Kurul görüşmelerinde tereddütlere yol açabileceği,

- Kalkınma Bankasına başta Sermaye Piyasası Kanunundan olmak üzere tanınacak istisna ve muafiyetlerin, yatırımcıyı ülkemize çekmek adına olumlu olduğu, ancak düzenlemenin kaynağı net olmayan ve yapısı ikincil düzenlemelere bırakılan bir banka ve fon oluşumuna neden olabileceği, bu durumun piyasadaki diğer kalkınma bankalarını olumsuz etkilemenin yanında haksız rekabete de sebep olabileceği,

- Kalkınma Bankasının, bankacılık hukukunda yer alan karşılık ve teminat ayırma zorunluluğundan istisna olmasının, vereceği krediler ve diğer alacaklarının anapara ve faizlerinin vaktinde ve beklenen miktarda geri dönüşünün alınmadığı durumlarda kendi bilançosu ve mali sistem açısından zarar doğurabileceği, bu hususun detaylıca irdelenmesi gerektiği,

- Enflasyon oranlarında meydana gelen ve önümüzdeki dönemde de muhtemelen devam edecek artışın, Kalkınma Bankasının yeniden yapılandırılmasını da içeren 2019-2021 dönemini kapsayan Yeni Ekonomik Programdaki hedeflerin tutturulmasını engelleyebileceği, yatırım ve kalkınma tercihlerinin gözden geçirilmesinin gerektiği bu durumda Bankanın yeni yapısıyla başarıya ulaşmasının mümkün görünmediği,

- Teklifin gerekçesinde Bankanın çevre, enerji, araştırma ve geliştirme yatırımları, sektörel verimlilik ve rekabeti artıracak yatırımlar, küçük ve orta ölçekli işletmelere ilişkin finansman uygulamaları, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesine katkı sağlayacak yatırımların yanı sıra, altyapı ve konut yatırımlarına finansman sağlayacağı belirtilen, ülkemizde şehirleşmenin mevcut durumu ve konut arz fazlası dikkate alındığında bu durumun kaynak israfına neden olabileceği,

- Bankanın mevcut ve oluşturulması muhtemel merkezi yapısı yerine bölgesel bir yapılanmanın tercih edilerek bölgesel kalkınma bankaları oluşturulmasının bölgeler arası kalkınmışlık farklarının kapanması ve bölgesel ihtiyaçların giderilmesi noktasında daha başarılı olacağı,

- Kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemlerinin yatırım bankacılığının enstrümanları olduğu, kalkınma bankalarının bu alanda faaliyet göstermediği, bu bakımdan bankanın faaliyet alanının yeniden ele alınması gerektiği,

- Kurulması planlanan Türkiye Kalkınma Fonunun iştirak edeceği yatırımların ve diğer fonların Sayıştay denetiminden istisna edilmesinin Anayasanın 165 inci maddesine aykırılık teşkil edeceği,

- Banka yapısının henüz net olmayan ikincil bir mevzuatla belirlenmesi ve muhtemel bir Banka merkezi değişikliğinin halen görev yapmakta olan personelin mağduriyetine sebep olabileceği, ayrıca Bankada özel yarışma sınavı ile göreve gelen personel için farklı bir düzenleme yapılması gerektiği,

- Bankada görev yapmakta olan personelin diğer kurumlara gönderilebilmesinin önünü açan düzenlemenin, Banka bünyesindeki yetişmiş insan kaynağının kaybedilmesiyle sonuçlanabileceği, emekliliğe hak kazanmış personelin emekli olması halinde verilecek teşviklerin personelin görevini layıkıyla yerine getirmesine engel olabileceği,

şeklindeki görüş, eleştiri ve önerilerin ardından teklif sahibi tarafından yapılan açıklamalarda;

- Kalkınma Bankasının yeniden yapılandırılması ile ilgili hususun Cumhurbaşkanlığının 3 Ağustos 2018 tarihinde yayımladığı 100 Günlük İcraat Programında yer aldığı ve söz konusu teklifin görüşmelerinin bu hedef doğrultusunda önceliklendirildiği,

- Bankanın %99,08 oranında hissesinin Hazineye ait olduğu ve yapılması muhtemel sermaye artışının Hazine tarafından yapılacağı, banka bünyesinde kurulacak olan fonun bankanın bir alt kuruluşu olmasından hareketle fonun ihtiyaç duyacağı kaynağın da Hazine tarafından karşılanacağı,

- Kalkınma Bankasına tanınan istisna ve muafiyetlerin benzerlerinin Ziraat Bankası, Eximbank, Halkbank, Vakıfbank ve Emlak Bankasına da tanındığı, kamu bankalarına tanınan bu ayrıcalıkların ülkemizin yatırım ve kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesinde Kalkınma Bankası açısından da önemli olduğu,

- Uluslararası piyasada yer alan fonlara iştirak edebilmek ve yatırımcı çekebilmek amacıyla Bankanın Sermaye Piyasası Kanunundan muaf tutulduğu, ancak Bankanın yurtiçi faaliyetlerini yürütürken sermaye piyasası araçlarını kullanmak istemesi durumunda SPK mevzuatına tabi olacağı,

- Bankaya sağlanan istisna ve muafiyetler ile kâr maksimizasyonundan ziyade Bankanın ulusal ve uluslararası piyasalarda rekabetçi bir yapıya kavuşturulmasının hedeflendiği, yapılan düzenleme ile oluşturulması planlanan Banka yapısında nihai amacın Türkiye'nin üretim gücünün artırılmasının olduğu,

- Kalkınma Bankası ve Kalkınma Fonunun Sayıştay denetimine tabi olduğu, fonun muhtelif alanlarda yapacağı yatırımlarda, iştirak ettiği yatırımcı şirketlerin kamu hukuku alanında yapılan denetim yerine piyasa koşullarına ve özel hukuk hükümlerine göre denetlenmesinin yatırımlar açısından daha uygun olacağına değerlendirildiği, bu kapsamda hazırlanacak olan raporlar üzerinden Sayıştayın denetim yapmasında bir engel bulunmadığı,

- Bankanın hâlihazırda yaklaşık %50'si yenilenebilir enerji olmak üzere muhtelif alanlarda yatırımlarının bulunduğu, sadece konut veya altyapı şeklinde bir ifadenin teklif metninde olmadığı, yatırım alanlarını örneklendirmek adına sektör bazında bahsi geçen alanlara da genel gerekçede yer verildiği,

- Bankanın kuruluşunun ve merkezinin, bölgesel kalkınma anlamında fazla bir önemi olmadığı, ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda desteklenen projelerin önceliklendirilmesinde bölgesel gelişmişlik farkları gözetilerek dengeli kalkınma sağlanabileceği,

- Karşılık ve teminat ayırma yetkisinin Banka Yönetim Kuruluna verildiği, ayrıca Banka tarafından özel karşılık ayrılabilmesi, bankanın piyasada yer alan diğer bankalardan farklı yapısı sebebiyle uzun vadeli kredilerde alacaklarının takibe düşmesi durumunda banka rasyolarının olumsuz etkilenmemesi adına istisna getirildiği,

- Bankanın, Türkiye Kalkınma Fonunun yönetimini kendi içinde oluşturduğu profesyonel bir ekip ile sağlayacağı ve Kalkınma Fonu Yönetim Kurulunun, Yatırım Komitesi ve Danışma Kurulu ile destekleneceği, bu anlamda Fon yönetiminde belirsizlik yaşanmayacağı,

- Banka personelinin İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edileceği ve personel istihdamına ilişkin hususlarda yönetim kuruluna yetki verilerek Bankanın personel anlamında daha dinamik bir yapıya kavuşturulacağı, bu yapının benzer diğer Bankalarda da aynı olduğu,

ifade edilmiştir.

4. KOMİSYONUN MADDELER HAKKINDA KARARI

Teklifin geneli üzerindeki görüşmelerin ardından Teklifin maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir. Teklif metni aşağıdaki değişiklikler yapılmak suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 1

Teklifin 1 inci maddesi; yeniden yapılandırılan Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin yeni görev tanımı, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırım faaliyetlerinin desteklenmesini de kapsayacak şekilde genişletildiğinden, Bankanın adının "Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası" olarak değiştirilmesi, Teklif metnindeki ilgili ibarelerinin Bankanın yeni adıyla uyumlu hale getirilmesi ve bu çerçevede Kanun Teklifinin adının da "Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi" olarak değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 2

Teklifin 2 nci maddesi; yürürlükten kaldırılan 4456 sayılı Kanun ile kurulu bulunan Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin faaliyetlerine yeniden kuruluş işlemlerini de kapsayacak şekilde hiçbir hukuki işleme gerek kalmaksızın devam edebilmesi ve yeni düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle herhangi bir hukuki boşluğun oluşmamasını teminen bir hükmün maddeye ikinci fıkra olarak eklenmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 3 ve 4

Teklifin 3 ve 4 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Madde 5

Teklifin 5 inci maddesi; Türkiye Kalkınma Fonunun ve bu Fon bünyesindeki alt fonların kuruluşu, yapısı, çalışma usul ve esasları, işleyişi, yönetimi ve denetimine ilişkin hususların Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü ile belirlenmesini öngören hükümde yer alan “denetim” ibaresine açıklık kazandırılması amacıyla ikinci fıkrasında yer alan “fonun denetimi” ibaresinin “fonun iç denetimi” şeklinde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 6

Teklifin 6 ncı maddesi;

- Türkiye Kalkınma Fonu ve bu Fonun bünyesinde oluşturulacak alt fonların kuruluşunda esas sözleşme yerine İç Tüzüğün tescil ve ilan işlemleri yapıldığından, ikinci fıkrasında yer alan “esas sözleşmesinin” ibaresinin “İç Tüzüğünün” şeklinde değiştirilmesi,

- Türkiye Kalkınma Fonu tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların denetiminin, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve münhasıran Sayıştaya sunulan bağımsız denetim raporları esas alınarak Sayıştay tarafından hazırlanan raporun Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmasını teminen beşinci fıkrasının değiştirilmesi,

suretiyle kabul edilmiştir.

Madde 7 ve 8

Teklifin 7 ve 8 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Geçici Madde 1

Teklifin geçici 1 inci maddesi; Banka personelinin işçi statüsüne geçirilmesinden sonra 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca sigortalı olma talebinde bulunanlar için yapılacak sigorta primleri ve sosyal güvenliğe ilişkin diğer hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesinde geçerli olan 30 günlük sürenin uygulamada yeterli olmaması nedeniyle 90 gün olarak şeklinde değiştirilmesi suretiyle kabul edilmiştir.

Geçici Madde 2

Teklifin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 9, 10

Teklifin 9 ve 10 uncu maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Ayrıca; Teklif metni kanun dili ve tekniği ile kanunların hazırlanmasında uyulan usul ve esaslar doğrultusunda gözden geçirilmiş, bu çerçevede metinde redaksiyon mahiyetinde değişiklikler yapılmıştır.

5. ÖZEL SÖZCÜLER

İçtüzüğün 45 inci maddesi uyarınca Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere;

- Aydın Milletvekili Bekir Kuvvet ERİM,
 - Denizli Milletvekili Nilgün ÖK,
 - Düzce Milletvekili Ayşe KEŞİR,
 - Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat KOÇER,
 - İzmir Milletvekili Yaşar KIRKPINAR,
 - Kocaeli Milletvekili Sami ÇAKIR,
 - Uşak Milletvekili İsmail GÜNEŞ,
- özel sözcüler olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Süreyya Sadi Bilgiç</i> Isparta	<i>İsmail Faruk Aksu</i> İstanbul (Şerh vardır)	<i>Abdullah Nejat Koçer</i> Gaziantep (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>Ekrem Çelebi</i> Ağrı	Üye <i>Bülent Kuşoğlu</i> Ankara (Muhalefet şerhi vardır)	Üye <i>Durmuş Yılmaz</i> Ankara (Şerh vardır)
Üye <i>Cavit Arı</i> Antalya (Şerh vardır)	Üye <i>İbrahim Aydın</i> Antalya	Üye <i>Bekir Kuvvet Erim</i> Aydın (Bu raporun özel sözcüsü)
Üye <i>İsmail Tatlıoğlu</i> Bursa (Şerh vardır)	Üye <i>Nilgün Ök</i> Denizli (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Garo Paylan</i> Diyarbakır (Muhalefet şerhi vardır)
Üye <i>Ayşe Keşir</i> Düzce (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>İbrahim Aydemir</i> Erzurum	Üye <i>Emine Gülizar Emecan</i> İstanbul (Şerh vardır)
Üye <i>Erol Katırcıoğlu</i> İstanbul (Şerh vardır)	Üye <i>Yaşar Kırkpınar</i> İzmir (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Kamil Okyay Sındır</i> İzmir (Muhalefet şerhi vardır)

Üye <i>Mustafa Baki Ersoy</i> Kayseri (Şerh vardır)	Üye <i>Sami Çakır</i> Kocaeli (Bu raporun özel sözcüsü)	Üye <i>Mustafa Kalaycı</i> Konya (Şerh vardır)
Üye <i>Abdullatif Şener</i> Konya (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Uğur Aydemir</i> Manisa	Üye <i>Süleyman Girgin</i> Muğla (Şerh vardır)
Üye <i>Hüseyin Kaçmaz</i> Şırnak (Şerh vardır)	Üye <i>Salih Cora</i> Trabzon	Üye <i>İsmail Güneş</i> Uşak (Bu raporun özel sözcüsü)

MUHALEFET ŞERHİ

(2/773) Esas sayılı “Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi”ne karşı olmamızın nedenleri aşağıda belirtilmiştir.

Genel değerlendirme

16 yıldır kesintisiz olarak ülke yönetiminde bulunan iktidar tarafından izlenen kısa vadeli, vizyonsuz ve hatalı politikalarının sonucunda Türkiye’de ekonomik kriz yaşanmaktadır. Ekonomik krizin sebepleri hem 16 yıllık iktidarın yanlışlıklarından hem de küresel gelişmelerden, ayrıca bu gelişmelerin iktidar tarafından yanlış değerlendirilip gerekli tedbirlerin zamanında alınmamasından kaynaklanmaktadır.

Türkiye’deki ekonomik kriz, bu krizi açıkça kabul etmeyen, adını koymayan ve bu yüzden de gerekli gerçekçi tedbirleri almayan bir iktidar anlayışı nedeniyle her geçen gün derinleşmektedir.

Yapısal nedenleri olan ekonomik kriz bazen dalgalanma olarak adlandırılmakta, bazen sadece birkaç finansal düzenlemeyle geçiştirilmeye çalışılmaktadır. Hatta krizin çözümü konusunda çok önemli bir yol haritası oluşturması gereken Orta Vadeli Plan metnine de bu durum yansımış ve krizin gerekçeleri arasına gezi olayları gibi siyasi ve krizle ilgisiz konulara yer verilerek hem güven kaybedilmiş hem de çözüme yönelik büyük bir fırsat heba edilmiştir.

Daha önceki Orta Vadeli Programlar ile karşılaştırıldığında, YEP adı altında açıklanan (Orta Vadeli Plan); gerek biçim gerekse içerik olarak ciddi eksiklikler ve tutarsızlıklar içermekte, kriz ortamında olan bir ekonomik konjonktürde krizden çıkışı sağlayacak ciddi bir perspektifi taşımamaktadır.

Orta Vadeli Plan; yurtiçi tasarruf oranlarının yetersizliği, reel kesimde yaşanan ciddi sıkıntılar, ekonominin ağırlıklı olarak düşük ve orta düşük teknoloji sektörlerin ağırlıkta olduğu bir üretim ve ihracat yapısı, imalat sanayisindeki teknoloji yoğunluğunun çok düşük olması, döviz cinsinden borçlanmış firmaların borçluluğunun döviz kurlarındaki artış nedeniyle yükselmesi, cari açık, bütçe açığı, ülkedeki üretim ve ihracat yapısının aramalı ithalatına olan yüksek oranlı bağımlılığı, dolaylı vergilere dayalı bir vergi yapısı, ekonomide yüksek kayıt dışılık oranları, işgücüne katılım oranlarının düşüklüğü, gibi yapısal problemler ile ilgili tutarlı parametre öngörülerini de kapsayan çözüm önerilerini içermemektedir.

TL’nin yabancı para birimlerine “serbest düşüş” olarak tanımlanabilecek değer kaybı, iktidar tarafından önceleri dolar savaşı, ekonomik savaş, ekonomik darbe veya dış güçlerin oyunu gibi ifadelerle açıklanmıştır. İktidar, Türkiye ekonomisinin temellerinin güçlü olduğunu iddia etmiş döviz ve faiz piyasalarındaki dalgalanmaları, ABD’nin CHP açısından da hiçbir şekilde kabul edilemez bulunan, haksız, küresel ilişkilerde bugüne kadar benimsenen normlara aykırı söylemlerine ve yaptırımlarına bağlamıştır.

Ekonomik kriz önceleri Türkiye’de tutuklu bulunan ABD’li bir din adamının serbest bırakılmaması ile ilişkilendirilmiş, daha sonra bu durumun tutuklu bulunan ABD vatandaşı rahiple ilgili olmadığı bizzat birincil ağızlardan ifade edilmiştir.

Bugünlerde de, Türkiye’de bir ekonomik kriz olmadığı, ekonomik kriz yaşanmadığı, ekonomi ile manipülatif hareketler olduğu ileri sürülerek, durum piyasa dışı bazı denetim ve kontrol mekanizmaları devreye sokularak kontrol altına çalışılmaktadır.

Oysa Türk ekonomisinde dış ve iç dengeler uzunca bir süredir alarm vermektedir. Özellikle tek adam parti devleti projesini hayata geçirme kararıyla birlikte ortaya çıkan, hukuk devleti alanındaki yıpranma ülkenin yatırımcılar için cazibesini azaltmıştır. 16 yıldır uygulanan, ekonomiyi sıcak para bağımlısı haline getiren yanlış politikalar, ülkenin küresel piyasalarda yarışma gücünü azaltmış, gelir ve servet dağılımını bozmuştur. Bu sorunların üstü, öncelikle ülkemize karşı ABD tarafından haksız şekilde uygulanan yaptırımların etkileri ön plana çıkarılıp değerlendirilerek örtülme istenmiştir.

Aslında Türkiye ekonomisi ile ilgili sorun konjonktürel değil yapısaldir, sorun ekonomik olduğu kadar başkanlık hırsıyla gözü dönen ve her şeyi ikinci plana iten siyaset anlayışındadır.

Türkiye’deki ekonomik krizin kaynağına doğru teşhis konulmadan doğru tedavinin bulunması mümkün olamayacağına göre öncelikle ekonomimizin dış şoklara neden bu kadar dayanıksız olduğunun sorgulanması gerekmektedir.

Türkiye, bu iktidar tarafından özellikle 2007’den sonra uygulanan ekonomiyi sıcak parayla şişirme stratejisiyle dolarkolik hale gelmiştir. Ekonomi, dış borca batırılmış, bu da vatandaşa “büyüme” olarak sunulmuştur. Türkiye’nin brüt dış borcu, 2018 yılının ilk altı ayı itibarıyla 457 milyar dolara ulaşmıştır. Özel sektörün net döviz pozisyon açığı gün gittikçe artmaktadır. Ekonomimizin dış etkilere bu kadar açık hale gelmesinin sebebi, AKP döneminde alınan yanlış kararlardır

Türk Lirası’nın ABD doları karşısında bu kadar değer yitirmesinin de, ekonomimizde bu kadar büyük bir sarsıntı yaratmasının da asıl sebebi, ekonomimizin borca batırılması ve sıcak paraya bağımlı hale getirilmesidir Türkiye’nin cari açığı artmaktadır. Cari açığın finansmanında da ciddi sorunlar olduğu görülmektedir.

Sadece önümüzdeki bir yılda Türkiye’nin borcunu çevirmek ve cari açığını finanse etmek için ihtiyaç duyduğu para 240 milyar dolar civarındadır.

AKP iktidarı dünya ekonomisinin dış para bolluğu olduğu dönemde ekonominin çekiciliğini artıracak önlemleri almamış, aldığı borçları betona yatırmış, küresel finansman havuzunun kurduğu, sermayenin giderek ürkekleştiği yeni döneme, çok kırılğan bir yapıda girmiştir. Bu, Türkiye’nin ihtiyacı olan finansmanı bulmasını zorlaştırmaktadır.

İktidar ekonomide güven sağlayacak tedbirleri almak yerine demokraside, ekonomide, dış politikada mevcut çıpaları da koparmıştır. Bütün bunlar Türkiye’nin çarkların dönmesi için ihtiyaç duyduğu parayı bulmak için giderek daha fazla maliyete katlanmasını gerektirmektedir. İktidar ekonominin çekiciliğini artıracak önlemleri almadıkça da TL’nin değer kaybetmesi kaçınılmaz olmaktadır.

Türkiye’de tek adam rejimine geçilmesiyle, hukuk devletinin ve demokrasinin gerilemesi ülkeye olan güvenin yitirilmesine yol açan en önemli bir sebeplerden biridir.

Ekonomik krizin çözümüne yönelik olarak yapılması gereken bize göre; yapısal sorunları da içeren bir önlemler dizisi ile tekrar güven veren, kredibilitesi yüksek olan bir ekonomi haline gelmektir.

Ancak, belirttiğimiz üzere ilk olarak Türkiye’yi yöneten gücün her şeyden önce krizin varlığını ve yanlışlıklarını kabul etmesi gerekmektedir.

-Krizin çözümü için kamuoyuna ve uluslararası kuruluşlara içeriği ayrı mesajların verilmesi,

-Merkez Bankasının konumu hakkında ikircikli tavırlar takınılması,

-Kamuoyuna açıklandıktan sadece bir hafta sonra açıklanan ekonomik gösterge gerçekleştirmeleri ile öngörülerinin doğrulanmadığı OVP’ lar hazırlanması

-Uluslararası kuruluşlarla temasa geçildiğini perdeleme amacıyla uluslararası yönetim danışmanlık firmalarıyla ilişkiye geçilmesi,

-Başta kamu maliyesi olmak üzere Türk ekonomik ve mali sistemiyle ilgili mahrem sayılabilecek dataların ve bilgilerin derlenip toparlanıp değerlendirileceği “Maliyet ve Dönüşüm Ofisi” modelinin kurgulanması çalışmalarında uluslararası yönetim şirketinden danışmanlık hizmeti satın alınmasına teşebbüs edilmesi,

-Bu hamlenin önce Hazine ve Maliye Bakanı tarafından tüm kamuoyuna “*Yeni program bünyesinde kurulan Maliyet ve Dönüşüm Ofisi için uluslararası yönetim şirketi McKinsey ile çalışmaya karar verdik. 16 bakanlıktan temsilcilerin bulunduğu bu ofis, tüm hedeflerimizi ve sonuçlarımızı her çeyrekte kontrol edecek*” şeklinde bir açıklama ile duyurulmasından sonra, kamuoyunda oluşan haklı tepkiler sonrasında zevahiri kurtarmak amacıyla bu durumun gerçekleşmeyeceği, bu uluslararası danışmanlık şirketiyle herhangi bir sözleşme imzalanmadığı, herhangi bir ödemedede bulunulmadığı, “fikri danışmanlık hizmeti de alınmayacağı” yönünde açıklamalar yapılarak, bu hamleden vazgeçilmesi,

-50 yıl önceki koşullarda imzalanan uluslararası anlaşmalarla ilgili haberlerin ve imza törenlerinin fotoğraflarının yerlilik ve millilik söylemleri ile eleştirilmesi gibi farklı algı yönetimi metodları uygulanarak ekonomik krizin perdelenmesi,

-Çalışanların alın terleri ile elde ettikleri ücretlerinden kesilen primlerle oluşan İşsizlik Sigortası Fonu varlıklarından indirekt yöntemlerle bazı kamu bankalarına kaynak aktararak sermaye yeterlilik rasyolarının yükseltilmesi,

-Ekonomide hem yüksek düzeyde enflasyon hem de daralma yaşanırken, bu durumun kamuoyuna verilen subliminal mesajlarla gizlenmeye çalışılması

vb yöntem, önlem ve yönlendirmelerle ekonomik krizle mücadele edilemez.

Krizin çözümümüze ilişkin detaylarını kamuoyu ile ayrıntılı olarak paylaştığımız hususları bir kez de burada özetlemek istiyoruz.

-Devlette liyakat sisteminin yeniden inşa edilmesini,

-Hukuk güvenliğinin, hukukun üstünlüğünün sağlanması ve çağdaş anlamda demokrasi standartlarının yükseltilmesini,-Merkez Bankası'nın araç bağımsızlığının

sağlanmasını,

-Akılcı bir sıcak para yönetimine geçilmesini

-Döviz cinsinden yapılan ihalelerin TL'ye dönüştürülmesi. Aynı şekilde bu projelere verilen döviz cinsinden garantilerin (geçil garantisi, yolcu garantisi gibi) ve yine dövize endekslenen geçiş ücretlerinin TL'ye dönüştürülmesini.

-Kamu İhale Yasası'nın yenilenmesini,

-Sayıştay'ın uluslararası standartlarda denetim yapabilmesini,

-Bütçe dışı uygulamalara son verilerek bütçe disiplininin sağlanmasını,

-Bugün izlenen dış politikanın 180 derece değişmesini, dış politikanın iç politikaya malzeme yapılmamasını,

-KontROLSÜZ borçlanmanın önüne geçilmesi için bir mali kuralın Anayasal olarak konulmasını,

-Rantiye sınıfının korunduğu, üretkenlerin de cezalandırıldığı vergi politikasının düzeltilmesini, adil bir vergi politikasının ortaya konulmasını,

-Üretimi önceleyen bir planlama ve teşvik politikasının yaşama geçirilmesini,

-Kamuda lükse ve israfa son verilmesini, tasarrufa gidilmesini

istiyoruz.

Kalkınma Bankası ile ilgili kanun teklifi de aslında krizin etkilerinin azaltılmasına yönelik bir adım olmakla birlikte teklif gerekçesinde ekonomik krize hiç değinilmemesi, döviz fiyatlarındaki artış ve izlenen yanlış ekonomik politikalar nedeniyle halen 8.500 Amerikan Dolarının altına inmiş bulunan kişi başına düşen Gayri Safi Yurtiçi Hasıla rakamının 10.000 Amerikan Doları olduğu dönem aralığına atıfda bulunulması ekonomik krizin varlığını inkar eden bu anlaşılmaz tutumun kanıtlarından birini oluşturmaktadır.

Dünyada yatırım ve kalkınma bankalarının altyapı, sanayinin geliştirilmesi, bölgesel gelişme, çevrenin korunması, inovasyon, ihracat ve kurumsal işletmelerin geliştirilmesi gibi farklı amaçlara göre ülkelerin kalkınma plan ve perspektiflerine yönelik faaliyet göstermekte oldukları bilinmektedir. 1975 li yıllarda benzeri amaçlarla kurulmuş olan Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası (DESİYAB) Anonim Şirketi'ne kadar tarihsel öyküsü dayanan 4456 sayılı kanunla da görevleri yeniden revize edilen Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin bugüne kadar ülkemiz ve dünyadaki bankacılık sisteminde ve anlayışında meydana gelen gelişmeler ile bankanın stratejik hedeflerindeki değişiklikler doğrultusunda ihtiyaca cevap veremediği, tam olarak bir

kalkınma bankası niteliğinde çalıştırılmadığı, söz konusu bankaya gerekli kaynağın temin olunamadığı bilinmektedir.

Türkiye kalkınma sürecini devam ettiren bir ülke olarak kalkınma bankacılığını geliştirmek ve hacimlerini büyütmek zorundadır. Türkiye ekonomisinde yaşanan ve gözlemlenen son gelişmeler doğrultusunda Türkiye'nin yeni bir sanayileşme öyküsüne ihtiyacı olduğu ve bunun için de Türkiye Kalkınma Bankası'na büyük görevler düştüğü gerçeği de dikkate alındığında Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin yeniden yapılandırılma çalışmalarını memnuniyetle karşılamaktayız.

Ancak söz konusu kuruluşun mevcut iktidar tarafından kalkınma bankacılığı açısından 16 yıllık görev dönemleri boyunca etkin olarak kullanılmamasının ve Türk ekonomisine hizmet edecek kapsamlı bir araç olarak görülmemesinin de sorgulanması gerekmektedir.

Söz konusu kanun teklifi ile 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Kuruluşu Hakkındaki Kanunun tamamının yürürlükten kaldırılmasının nedeni anlaşılamamaktadır.

Bu kanun teklifi ile ortaya konulan modelin de bu gereksinimleri karşılamada yetersiz kalacağını düşünüyoruz.

Söz konusu kanun teklifi ile, mevcut Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin yeniden yapılandırılması amacı gerekçe gösterilerek;

-Sermaye- kaynak yapısı tam olarak belirtilmeyen,

-Başta 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun önemli maddeleri olmak üzere, pek çok sayıda yasal düzenlemeden muaf ve istisna edilen,

-Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile kendisine görev verilebilen ve kaynak tahsis edilebilen,

-Bankacılık olanakları dışında kendisine ait "Türkiye Kalkınma Fonu" adı altında yine çok sayıda yasal düzenlemeden muaf ve istisna tutulan bir fona sahip bulunan, aynı zamanda bu yapının altında denetim yapısı tartışmalı bulunan alt fonları da bulunan,

-Mevcut ihtisas personelinin zorunlu atama ve teşvikli erken emeklilik uygulaması ile bir nevi tasfiyeye tabi tutulduğu,

-Kalkınma bankacılığından çok yatırım bankacılığının ön plana çıkarıldığı,
bir yapı ortaya çıkarılmaktadır.

Ayrıca kanun teklifi metnindeki bazı düzenlemeler ve teklif metnin gerekçesinde yer alan açıklamalar, ulusal veya uluslararası kaynaklardan sağlanacak fonların, son

16 yıldır uygulanan hatalı ekonomik politikalar nedeniyle özel sektör üzerinde oluşan borç yükünün indirekt yöntemlerle kamunun üzerine alınması yönünde kapsamlı mekanizmaların oluşturulabilme tehlikesinin varlığına işaret etmektedir.

Kalkınma Bankası ve Kalkınma Fonu kurulması ile ilgili kanun teklifi son yıllarda pasifize edilen Kalkınma Bankasına hayatiyet kazandırılması veya Türkiye Kalkınma Fonu'nun kurularak yatırımcılara bu kriz ortamında destek olunması amacını taşımamaktadır.

Ancak komisyon görüşmelerindeki açıklamalardan da anlaşıldığı üzere üstlendiği yeni fonksiyon için gerekli kaynak oluşturulamamıştır, ilk aşamada mevcut yapı da bulunan kaynağı kullanacağı ifade olunmuştur. Bankanın mevcut durumda sermayesinin yüzde 99,08'lik payı hazineye, yüzde 0,92'lik kısmıysa halka açık olup gerçek ve tüzel kişilere aittir. Hazine'den temin edileceği ifade edilen hem banka sermayesinin artışına hem de fona kaynak aktarılmasına ilişkin tutarlar henüz belli değildir. Ayrıca Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilileri de bu kriz ortamında bu alanlara nasıl kaynak aktaracaklarını izah edememişlerdir.

Hazine'nin tahvil ihraç ederek banka sermaye artırımına iştirak etmesi veya fona destek olması ise akla başka kaynaklardan nakit bulunmaya çalışılacağını getirmektedir. Yakın zamanda böylesi bir işlemin İşsizlik Fonu kaynaklarının indirekt yöntemlerle kullanılarak yapıldığı ve 3 kamu bankasının İşsizlik Fonu'ndan yaklaşık 11 milyar TL. kaynak temin ettikleri, komisyon görüşmelerinde ilgili Bakan Yardımcısı ve bilahare bazı ilgililer tarafından da kamuoyuna yapılan açıklamalarla doğrulanmıştır. Bu ve buna benzer yanlış, mevzuatı değişik yönlerden dolanarak yapılan hukuksuz ve gerçek anlamda ekonomik kaynak yaratmayan işlemler sonuçta kamu maliyesinin ve Türkiye ekonomisinin daha fazla tahribine sebep olmaktadır. Dolayısıyla reel ve gerçekçi kaynak gösterilmeksizin Kalkınma Bankası ile ilgili olarak yapılacak mevzuat değişiklikleri ve sermaye artırımı ile Türkiye Kalkınma Fonu kurulmasına ilişkin bu teklif, sonuçta kamu düzenine ve kamu maliyesindeki dengelere zarar verecek uygulamalara ön ayak olabilecek nitelikte bulunmaktadır.

1. Anayasa'ya aykırılık savlarımız değerlendirilmemiştir.

Kanun teklifinin geneli üzerindeki görüşmelere başlarken ve teklif maddelerinin görüşülmesi sırasında; teklifin 3. maddesinin Anayasa'ya aykırı olduğu görüşü ileri sürülmüş, ancak bu itirazımız Komisyon Başkanlık Divanınca dikkate alınmamıştır.

1.1 Teklifin 3. maddesinin Anayasaya aykırılığı:

Teklifin 3. maddesiyle; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, kalkınma planı, programı ve stratejik planlar

doğrultusunda kaynağı tahsis edilmek suretiyle görevlendirileceği, bu görevlendirmelere ilişkin usul ve esaslar ile görevlendirme kapsamında ihtiyaç duyulan kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağı hususunun Cumhurbaşkanınca belirleneceğine dair düzenleme yapılmaktadır.

Maddenin gerekçesinde sadece;

“Bankanın, kaynağı tahsis edilmek suretiyle kanunla ya da Cumhurbaşkanını tarafından görevlendirilebileceği, buna ilişkin usul ve esaslar ile kaynağın Cumhurbaşkanınca belirleneceği hükmü eklenmiştir.”

açıklaması yer almaktadır.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği “adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi” olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 2. maddesinde “demokratik devlet” ilkesine yer verilmiş; 6. maddesinde egemenliğin Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanılacağı, hiçbir kimse ve organın kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı belirtilmiş ve 87. maddesinde ise “bütçe hakkı”nın Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anayasa, siyasal iktidarın yapısını, işleyişini, siyasal kurumların statülerini, görev ve yetkilerini belirleyen, vatandaşların hak ve özgürlüklerini tespit eden ve bunların hukuki güvencelerini içeren bir *“Toplum Sözleşmesidir*. Kişilerin hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınabilmesi için yasama ve yürütme organlarının yetkilerinin sınırlanması ihtiyacı sadece temel hak ve özgürlükler alanında değil, kamu harcamalarına ilişkin düzenlemeler alanında da gerekli olup, bu bağlamda çeşitli kurallar anayasalarda yer alır. Demokrasilerde kamu harcamalarının büyüklüğü ve

kapsamı ile bu harcamaların yapılabilmesi için vatandaşlara getirilecek yükümlülüklerle halk karar verir ki buna "**Bütçe Hakkı**" denilmektedir. Halk sahip olduğu ve sahip olmak üzere yüzyıllarca mücadele ettiği "Bütçe Hakkı"nı seçtiği temsilcileri aracılığıyla kullanır.

Ülkemizde 1982 Anayasası'nın 87, ve 161,. maddelerinde Bütçe Hakkı çeşitli yönleri ile hüküm altına alınmıştır. Bu anayasal normlar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu gibi kod düzenlemelerle somut ve uygulanabilir kılınmıştır. Bütçe hakkı, vergi ve benzeri gelirlerle kamu harcamalarının çeşit ve miktarını belirleme ve onaylama hakkıdır. Bu hak, demokratik parlamenter yönetim sistemini benimsemiş olan ülkelerde, halk tarafından seçilen temsilcilerden oluşan ve en yetkili organ olan yasama organına ait bulunmaktadır. Anayasa'nın 87 ve 161 maddelerine göre bütçe hakkı TBMM'nindir. Bütçe, yürütmenin Meclise karşı temel sorumluluk mekanizmasıdır.

Anayasa'nın "Bütçe ve Kesin Hesap" başlıklı 161. maddesinde; *Kamu idarelerinin ve kamu iktisadî teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları yıllık bütçelerle yapılır. Malî yıl başlangıcı ile merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü ile yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usuller kanunla düzenlenir.*" hükmü yer almaktadır.

Anayasa'nın bütçenin hazırlanması, uygulanması ve kontrolüne ilişkin göndermede bulunduğu kanun, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'dur. 5018 sayılı Kanun bütçe ile ilgili kanun değil, bütçenin hazırlanma, uygulanma ve kontrolünde tabi olduğu kanundur. Dolayısı ile bütçenin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünün 5018 sayılı Kanuna uygun olması, Anayasal bir zorunluluktur.

Bu hüküm çerçevesinde çıkarılan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Merkezi Yönetim Bütçe kanununun kapsamı ve düzeni" başlıklı 15. maddesinde;

"Merkezî yönetim bütçe kanunu, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir ve gider tahminlerini gösteren, bunların uygulanmasına ve yürütülmesine yetki ve izin veren kanundur.

Merkezî yönetim bütçe kanununda; yılı ve izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri, varsa bütçe açığının veya fazlasının tutarı, açığın nasıl kapatılacağı veya fazlanın nasıl

kullanılacağı, vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen vergi gelirleri, borçlanma ve garanti sınırları, bütçelerin uygulanmasında tanınacak yetkiler, bağlı cetveller, malî yıl içinde gelir ve giderlere yönelik olarak uygulanacak hükümler yer alır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin her birinin gelir-gider tahminleri, merkezî yönetim bütçe kanununda ayrı bölüm veya cetvellerde gösterilebilir.”

hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı kanunun bütçe ilkelerini düzenleyen 13. maddesinin;

(b) bendinde; *Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı karamameleriyle düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.”*

(e) bendinde; *“Bütçe, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar.”*

(f) bendinde; *“Tüm gelir ve giderler gayri safi olarak bütçelerde gösterilir.”*

(m) bendinde; *“Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir.”*

(o) bendinde; *“Bütçelerde, ödenekler belirli amaçları gerçekleştirmek üzere tahsis edilir.”*

hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu hükümlere göre; kamu idarelerinin tüm gider tahminlerinin merkezi bütçe kanununda gösterilmesi, kamu hizmetlerinde öncelik sırasına göre yine bu kanunun verdiği yetkiye göre kamu gideri olarak harcanması gerekir. Böylece bütçe disiplininin, şeffaflığının ve denetiminin daha etkin bir şekilde sağlanacağı açıktır.

İlgili yıl merkezi bütçe kanununda belirtilmeyen, öngörülmeyen bir kamu kaynağının Cumhurbaşkanı kararnamesiyle Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasına tahsisi, “klasik maliye biliminde de tanımını bulan bütçe ile ilgili “ön izin” ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir.

Söz konusu durum Anayasa'nın 161. maddesinde öngörülen bütçenin hazırlanması ve uygulanması ilkeleri ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda düzenlenen bütçeleme ilkelerine de aykırıdır.

Bu nedenle teklifin 3. maddesi Anayasa'nın 2., 87 ve 161. maddelerine açık aykırılık oluşturmaktadır.

Teklifin 3. maddesi ile getirilen düzenlemeler hakkında Anayasanın yukarıda belirtilen ilgili maddelerine aykırılık yönündeki iddiamız komisyon görüşmeleri sırasında ileri sürülmüş, ancak bu durum dikkate alınmayarak iç tüzük gereği gereken işlem yapılmamıştır

Oysa Meclis İç Tüzüğü'nün 38. maddesi " Komisyonlar, kendilerine havale edilen tasarı veya tekliflerin ilk önce Anayasanın metin ve ruhuna aykırı olup olmadığını tetkik etmekle yükümlüdürler. Bir komisyon, bir tasarı veya teklifin Anayasaya aykırı olduğunu gördüğü takdirde gerekçesini belirterek maddelerin müzakeresine geçmeden reddeder. "hükümünü taşımakta olup bu sorun bu madde uyarınca çözüme bağlanmadan tasarı görüşmelerine geçilemez.

Buna karşın Anayasa'ya aykırılık iddiası karara bağlanmadan görüşmelere geçilmesi içtüzüğe aykırıdır.

2. Olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, yeni sistemin gerektirdiği iç tüzük değişikliklerini gerçekleştirmeden, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığı genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırıdır.

T.B.M.M.'nin geçmiş yasama dönemlerinde kanun tasarıları ve tekliflerinin acele ile gündeme getirilerek kamuoyunda ve ilgili komisyonlarda yeterince tartışılmadan aceleyle yasalaştırılması yöntemi bir alışkanlık haline getirilmiş bulunmakta idi.

Bu alışkanlığın Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeni 27. Yasama döneminde de sürdürüleceği gözlenmektedir. İstanbul Milletvekili ve Ak Parti Grup Başkan Vekili Mehmet MUŞ ve Ankara Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Naci BOSTANCI tarafından verilmiş bulunan " Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi" teklifi de geçmiş dönemde benzerine rastlanan özellikleri taşımaktadır. Söz konusu kanun teklifi 28.09.2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş, 02.10.2018 tarihinde Esas Komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna, tali komisyon olarak Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna sevk edilmiş, Plan ve Bütçe Komisyonunca aynı tarihte üyelere dağıtım yapılmış ve söz konusu teklifin komisyonun 04.10.2018 tarihli toplantısında gündeme alınacağı

belirtilmiş, bilahare yapılan duyuru ile söz konusu toplantının 03.10.2018 tarihinde gerçekleştirileceği üyelere duyurulmuştur.10 madde ve 2 geçici maddeden oluşan kanun teklifi Plan ve Bütçe Komisyonunun 04.10.2018 tarihli birleşiminde gündeme alınarak görüşülmüştür, görüşmelere geçilmeden önce söz konusu teklifin tali komisyon olarak sevk edildiği Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonca gündeme alınmasına gerek duyulmadığı anlaşılmıştır.

Geçmiş dönemlerde kötü bir alışkanlık olarak değerlendirdiğimiz bu türden kanun hazırlama ve yapma tekniği, hem kanun teklif ve tasarılarında ele alınan konuların yürürlükteki mevzuatla uyumu açısından ciddi sorunlar yaratmış, hem de bu kanunların uygulanması aşamasında daha önceden öngörülemeyen sıkıntıların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bunun sonucunda, TBMM'den ilgili ihtisas komisyonlarında yeterince tartışılıp görüşülmeden acele bir şekilde geçen çok sayıda düzenlemeden ülkemiz ve vatandaşlarımız doğrudan veya dolaylı olarak olumsuz etkilenerek mağdur olmakta ve aynı kanun maddesinin kısa süre içinde defalarca değiştirilmesi gereği doğmaktadır.

Devlet yönetimini ve toplumun geniş kesimlerini yakından ilgilendiren, bazı sektörlerde iş ve işleyiş kurallarını, piyasa oluşumunu, bütçe dengesini, ekonomideki kaynak dağılımını ve ekonomik tercihleri etkileyen bu nitelikteki düzenlemelerin, acele ile kamuoyunda ve komisyonlarda yeterince tartışılmadan yasalaştırılmak istenmesi demokrasimizin yerleşik teamüllerine de uygun değildir.

Bu yöntemle, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kanunların hazırlık aşamasında görüşlerinin alınamamasına, getirilen düzenlemelerin ekonomik ve mali etkilerinin yeteri kadar anlaşılmasına ve tartışılmasına sebebiyet verilmektedir. Bu durumda aynı zamanda kanun teklif ve tasarıları, düzenleyici etki analizleri yapılmadan TBMM'ye sunulmuş olmakta, dolayısıyla söz konusu kanun değişikliklerinin yasal bir gereklilik olan bütçeye ve ekonomiye getireceği mali yükü hesaplanamamış ve bu çerçevede bütçe dengesinin bozulması ve dolayısıyla da ülke ekonomisinin olumsuz yönde etkilenmesine neden olmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik "Gelir ve giderleri etkileyecek kanun teklifleri" başlıklı 14'üncü maddesi, Kamu gelirlerinin azalmasına veya kamu giderlerinin artmasına neden olacak ve kamu idarelerini yükümlülük altına sokacak kanun tekliflerinin getireceği malî yükün, orta vadeli program ve malî plan çerçevesinde, en az üç yıllık dönem için hesaplanıp tekliflere eklenmesi ve sosyal

güvenliğe yönelik kanun tekliflerinde ise en az yirmi yıllık aktüeryal hesaplara yer verilmesi zorunluluğunu hüküm altına almıştır.

Söz konusu teklifin görüşülmesi esnasında tüm maddelerle ilgili herhangi bir detaylı herhangi bir mali yük tablosu komisyon üyelerinin dikkatine sunulmamıştır.

5018 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinde açıklanan hesaplamalar kanun tekliflerinin ve komisyonlarda görüşülmesine başlanması yasa yapma sürecinin etkin çalışması ve daha sağlıklı ve uzun ömürlü yasal düzenlemelerin yapılması açısından önemlidir.

Diğer taraftan, farklı komisyonların görev alanlarına giren düzenlemeleri içeren kanun tekliflerinin ilgili komisyonlarda görüşülmesi yerine esas komisyon sıfatıyla sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesi ve esastan ilgili oldukları halde tali komisyon olarak belirlenen diğer komisyonlarda görüşülmemesi ve görüş bildirilmemesi, yasama faaliyetlerinin etkisizleştirilmesine yol açmaktadır.

Komisyonlara üye seçilirken milletvekillerinin uzmanlık ve ilgili alanları göz önüne alınmaktadır. Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin her konuda yetkin birer uzman olduğunu söylemek mümkün değildir. Bu nedenle özel uzmanlık alanı ve değerlendirme, tartışma gerektiren konuların öncelikle ilgili komisyonlarda görüşülmesi gerekmektedir. Plan ve Bütçe Komisyonunun asıl komisyon olduğu durumlarda da tasarı ve tekliflerin ilgili tali komisyonlarca düzenlenecek komisyon raporları dikkate alınarak Plan ve Bütçe Komisyonunda karara bağlanması hem doğru hem de ıçtüzükle uygun olacaktır.

Hızlandırılmış, vizyoner olmayan tepki temeline dayalı yasa yapma mantığı, hukuk literatürümüz ve hukuk kalitesi açısından ciddi sıkıntılar doğurmakta, yetersiz, yeni sorun doğurucu kanunların çıkmasına neden olmakta, bir sonraki "yasa"daki bazı hükümler bir önceki "yasa" ile getirilen bazı hükümlerdeki yanlışlıkların düzeltilmesi veya bazı hükümlerin uygulanmasının ertelenmesini öngören hükümlerle ilintili olmaktadır.

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin geçirmiş bulunduğu tarihi sürecinde dikkate alınması suretiyle Türkiye'nin büyümesinde ve kalkınmasında finansman sorununun çözümünde daha etkili hale getirilmesi yönündeki tüm çabaları ıçtenlikle destekliyoruz.

Türkiye de kalkınma ve yatırım bankacılığı alanında esaslı değişiklik ve dönüşüm iddiasını taşıyan söz konusu teklifin tali komisyon olarak sevk edildiği Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonunda değerlendirilmeye tabi tutulmadan Plan Bütçe komisyonunda ayrıntılı bir şekilde görüşmeden acele ile yasalaştırılma gayretini uygun bulmuyoruz.

21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının çok sayıda maddesinde değişiklik yapılmış, söz konusu değişiklikler 16 Nisan 2017 tarihinde halkoyuna sunulmuştur. Söz konusu halk oylamasının sonuçları 27.04.2017 tarihinde Yüksek Seçim Kurulu tarafından 27.04.2017 tarihli 30050 sayılı mükerrer Resmi Gazetede ilan olunmuştur.

21/1/2017 tarihli ve 6771 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 17. maddesi hükmüne göre anayasa değişikliğinin gerektirdiği meclis içtüzüğü değişiklikleri ile kanuni düzenlemelerin 27.04.2017 tarihinden itibaren 6 ay içerisinde TBMM tarafından yapılması gerekmekte idi. 26. dönemde yeni sisteme uyum yasalarının ve iç tüzük değişikliklerinin 27.10.2017 tarihine kadar çıkarılması anayasal bir zorunluluk olduğu halde bu görev TBMM tarafından yerine getirilmemiştir.

Bu arada Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 20/4/2018 tarihli ve 1183 sayılı Kararıyla 3/11/2019 tarihinde yapılması planlanan 27 nci Yasama Dönemi milletvekili genel seçimi ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin tarihi 24/6/2018 olarak değiştirilmiştir.

24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlüğe giren Anayasa'nın "Kanunların teklif edilmesi ve görüşülmesi" başlıklı 88. maddesine göre, kanun teklif etmeye milletvekilleri yetkili kılınmıştır. Kanun tekliflerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülme usul ve esasları içtüzükle düzenlenecektir. Ancak söz konusu iç tüzük değişikliği gerçekleştirilmediğinden T.B.M.M.'nin yasama faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirileceği konusunda birtakım güncel problemler yaşanmaktadır.

Anayasanın eski 162. maddesine göre Bütçe Plan Komisyonunun kırk üyeden kurulu olacağı, iktidar grubuna veya gruplarına en az yirmibeş üye verilmek şartı ile siyasi parti gruplarının ve bağımsızların oranına göre söz konusu komisyonunda temsilinin göz önünde tutulacağına dair düzenleme de 24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra yürürlükten kalkmış bulunduğu ve anayasanın ilgili maddesinde de Plan ve

Bütçe Komisyonunun oluşumu ile ilgili bir düzenleme de yer almadığından TBMM Genel Kurulunun 13 Temmuz 2018 gün ve 5 sayılı bileşiminde Plan ve Bütçe Komisyonunun üye sayısı 30 olarak belirlenmiş ve mecliste temsil edilen siyasi parti gruplarına dağılımı gerçekleştirilmiştir. Bu tespitin haricinde komisyonunun çalışma usul ve esasları ile ilgili olarak herhangi bir belirleme veya iç tüzük değişikliği de yapılmadığından söz konusu teklifin görüşülmesi yürürlükte olan iç tüzük ve uygulamalar göz önünde bulundurularak gerçekleştirilmiştir.

Yeni bir sisteme geçilmesine rağmen içtüzük değişikliklerinin yapılmaması dolayısıyla, kanun teklifinin komisyona sunulması, komisyonda görüşülmesi, kanun tekliflerinin içeriğinin komisyonda teklif sahipleri tarafından sunulması ve savunulması, yürütmenin ve bürokratik görevlilerin söz konusu komisyon görüşmelerine katılım ve katkı düzeyinin belirsizliği nedeniyle, söz konusu kanun teklifi maddelerinin komisyonda iyice irdelenip değerlendirilmesi mümkün olmamıştır.

T.B.M.M.'nin gündeminde bulunan hemen hemen tüm partilerin uzlaştığı sınırlı iç tüzük değişiklik paketinin yasalaşması beklenilmeden Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi hakkında Kanun Teklifinin acele bir şekilde komisyon gündemine alınıp görüşmelerinin gerçekleştirilmesini de doğru bulmamaktayız.

Yukarıda açıklanan nedenlerle Anayasada öngörülen olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, yeni sistemin gerektirdiği iç tüzük değişikliklerini gerçekleştirilmeden, TBMM'de ilgili komisyonlarda yeteri kadar tartışılmayan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirilmek suretiyle yasa yapma alışkanlığının genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı olduğu kanaatiyle "Kanun Teklifinin" bütününe karşıyız.

3. Kanun teklifinin maddeleri üzerindeki görüşlerimiz.

Teklifin maddeleri üzerindeki görüş ve eleştirilerimize aşağıda yer verilmiştir.

3.1 Teklifin 1 ve 2 maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin 1.maddesi amaç maddesi olup,

"Madde 1:*Bu Kanunun amacı; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin (Banka), çağdaş kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak, ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda, sürdürülebilir büyümeye yönelik yatırımların ve projelerin desteklenmesi, sermaye ve fon kaynaklarının etkin*

kullanımının sağlanması, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımların finanse edilmesi ile kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri dahil, tüm kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerinin rekabetçi, dinamik ve etkin bir şekilde yerine getirebilmesini sağlamaktır.”

hükmünü içermektedir.

Kanunun ikinci maddesi ise;

“MADDE 2- (1) *Bankanın merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, organları, hesapları, faaliyet konuları ile kârının dağıtımına ilişkin hususlar esas sözleşmesinde belirlenir.*

(2) *Bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 14/10/1999 tarihli ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun ile kurulan Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi unvanıyla kalkınma ve yatırım bankası olarak hiçbir hukuki muameleye tabi olmaksızın faaliyetlerine devam eder”.*

hükmünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde ise;

“Bankanın özerk bir yapıya kavuşturulması ve etkin bankacılık için gerekli altyapıyı hazırlamak amacıyla; kamu sermayeli T.C. Ziraat Bankası ve Türkiye Halk Bankasının yeniden yapılandırılmasına ilişkin 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun ek ve değişiklikleri ile getirilen hükümlere paralel olarak, Bankanın merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, organları, hesapları ve faaliyet konuları ile kârın dağıtımına ilişkin hususların esas sözleşmede yer alacağı hüküm altına alınmıştır.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle, herhangi bir boşluk oluşmaması amacıyla, hiçbir işleme gerek kalmaksızın faaliyetlerine devam edebileceği hükmü ilave edilmiştir.”

açıklaması yer almaktadır.

Madde görüşmelerindeki açıklamalar sırasında söz konusu değişikliğin bankayı daha özerk kılmak amacıyla yapıldığı, bankanın merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, organları, hesapları ve faaliyet konuları ile kârın dağıtımına ilişkin tüm hususların esas sözleşmede düzenlenmesine bu nedenle gerek görüldüğü belirtilmiştir.

Teklifin 1. maddesindeki amaç düzenlemesi ve genel gerekçede bu amaçla yapılan açıklamalar kamuya ait bir kalkınma ve yatırım bankası niteliğindeki söz konusu kuruluşun faaliyet konusu ile ilgili hedeflerin ve alanların spesifik olmaktan çıkarılarak, daha dağınık bir konseptin tercih edildiğini ortaya koymaktadır.

4656 sayılı mevcut Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu hakkındaki kanunda, bankanın hukuki bünyesi, amacı ve faaliyet konuları, kaynakları, sermayesi, menkul kıymet çıkarma yetkisi, kaynakların kullanılışı, iştirakleri, bankanın organları, banka personeli, istisna hak ve imtiyazları, gözetim ve denetimi vb konularda ayrıntılı düzenlemelere yer verilmişken banka ile ilgili her hususun düzenlenmesinin teklifin 2. maddesi ile esas sözleşmeye bırakılması tarafımızca uygun bulunmamıştır.

3.2 Teklifin 3.maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 3. maddesi;

*“**MADDE 3-** (1) Banka; kanun ya da Cumhurbaşkanlığı karanamesiyle, kalkınma planı, programı ve stratejik planlar doğrultusunda kaynağı tahsis edilmek suretiyle görevlendirilebilir. Bu görevlendirmelere ilişkin usul ve esaslar ile görevlendirme kapsamında ihtiyaç duyulan kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağı Cumhurbaşkanınca belirlenir”*

hükmünü içermektedir.

Maddenin gerekçesinde sadece;

“Bankanın, kaynağı tahsis edilmek suretiyle kanunla ya da Cumhurbaşkanlığı tarafından görevlendirilebileceği, buna ilişkin usul ve esaslar ile kaynağın Cumhurbaşkanınca belirleneceği hükmü eklenmiştir.”

açıklaması yer almaktadır.

Teklifin 3. maddesiyle; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasının kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, kalkınma planı, programı ve stratejik planlar doğrultusunda kaynağı tahsis edilmek suretiyle görevlendirileceği, bu görevlendirmelere ilişkin usul ve esaslar ile görevlendirme kapsamında ihtiyaç duyulan kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağı hususunun Cumhurbaşkanınca belirleneceğine dair düzenleme yapılmaktadır.

Anayasanın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti; Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da açıklandığı üzere; eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık, Anayasa'nın ve yasaların

üstünde yasa koyucunun da bozamayacağı temel hukuk ilkeleri bulunduğu bilincinde olan devlettir.

Hukuk devleti olmanın gereği "adaletli hukuk düzeninin kurulması ve bunun sürdürülmesi" olup, bu bağlamda devlet yönetiminde keyfiliğin değil, hukuk kurallarının egemen olmasıdır.

Anayasa'nın 2. maddesinde "demokratik devlet" ilkesine yer verilmiş; 6. maddesinde egemenliğin Anayasanın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanılacağı, hiçbir kimse ve organın kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı belirtilmiş ve 87. maddesinde ise "bütçe hakkı"nın Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anayasa, siyasal iktidarın yapısını, işleyişini, siyasal kurumların statülerini, görev ve yetkilerini belirleyen, vatandaşların hak ve özgürlüklerini tespit eden ve bunların hukuki güvencelerini içeren bir "Toplum Sözleşmesidir. Kişilerin hak ve özgürlüklerinin güvence altına alınabilmesi için yasama ve yürütme organlarının yetkilerinin sınırlanması ihtiyacı sadece temel hak ve özgürlükler alanında değil, kamu harcamalarına ilişkin düzenlemeler alanında da gerekli olup, bu bağlamda çeşitli kurallar anayasalarda yer alır. Demokrasilerde kamu harcamalarının büyüklüğü ve kapsamı ile bu harcamaların yapılabilmesi için vatandaşlara getirilecek yükümlülükler halk karar verir ki buna "**Bütçe Hakkı**" denilmektedir. Halk sahip olduğu ve sahip olmak üzere yüzyıllarca mücadele ettiği "Bütçe Hakkı"nı seçtiği temsilcileri aracılığıyla kullanır.

Kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanım meşruiyeti, parlamentoların varlık sebebiyle özdeş tutulan ulusal egemenliğin bütçe hakkına dayanır. Bütçe hakkı, dünya tarihinde demokrasi için vazgeçilmez bir kurum olarak çetin mücadelelerin ürünüdür. Öncelikle vergi toplanması temsil yeteneği sınırlı çevrelerin iznine tabi tutulmuştur. Daha sonra harcamaların yapılması temsil yeteneği kısmen güçlenen zeminlerce izne tabi kılınmış ve nihayet gelir ve harcamaların birlikte bütçe olarak her yıl için izin ve onaya tabi tutulması ve gerçekleşmelerin denetimi suretiyle bütçe hakkı bugünkü çehresine kavuşmuştur. 19-20. yüzyılın ilk yarısında bütçe hakkı hem birçok bütçe ilkesinin (önceden izin ilkesi, yıllık olma ilkesi, bütçe birliği ilkesi, genellik ilkesi, gelir ve giderlerin gayrisafilığı ilkesi) oluşması ve yerleşmesiyle güçlenmiş, hem de tedrici olarak diğer devletlerce de bütçe hakkı benimsenen evrensel bir değer haline gelmiştir.

Her ülke, kendi tarihsel koşulları içinde bütçe hakkının kurumsallaşma sürecine farklı bir uyarlanma deneyimi yaşamıştır.

Çağdaş demokrasilerde hükümetler politika önceliklerini amaç ve hedefler seti, kaynak-harcama yapısı, uygulama adımları ve benzeri açılardan ortaya koyarak Parlamenteoya sunarlar ve Parlamentodan izin/onay isterler. İlgili dönemin sonunda Milletın Meclisince döneme ilişkin gerçekleştırmeler ve yürütölen faaliyetler, bütçenin amaç ve hedeflerine ulaşma derecesi açısından değerlendirilir. Böylece, hükümetin performansı; bütçenin amaç ve hedefleri ile gerçekleştırmeler arasındaki açıklık ve meydana gelen sapmalar üzerinden müzakere edilir ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde hükümetten hesap sorulur.

Ölkemizde 1982 Anayasası'nın 87. ve 161. maddelerinde Bütçe Hakkı çeşitli yönleri ile hüküm altına alınmıştır. Bu anayasal normlar, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu gibi kod düzenlemelerle somut ve uygulanabilir kılınmıştır. Bütçe hakkı, vergi ve benzeri gelirlerle kamu harcamalarının çeşit ve miktarını belirleme ve onaylama hakkıdır. Bu hak, demokratik parlamenter yönetim sistemini benimsemiş olan ölkelerde, halk tarafından seçilen temsilcilerden oluşın ve en yetkili organ olan yasama organına ait bulunmaktadır. Anayasa'nın 87 ve 161 maddelerine göre bütçe hakkı TBMM'nindir. Bütçe, yürütmenin Meclise karşı temel sorumluluk mekanizmasıdır

5018 sayılı Kanun, benzer dünya örneklerinde olduğu gibi bütçe hakkının kullanılmasında TBMM'nin konumunu güçlendirmiş, getirdiği yeni mali yönetim sistemi düzenlemeleri ile Bütçe Hakkının daha etkin kullanımının alt yapısını oluşturmuştur.

Anayasa Mahkemesi'nin çeşitli kararlarında da belirtildiği üzere, "Yasama organının, halk adına kamu gelirlerini toplama ve yine halk adına bu gelirleri harcama konusunda yürütme organına sınırlarını belirleyerek yetki vermesi ve sonuçlarını denetlemesine bütçe hakkı denilmektedir. (...) Bu hak, demokratik parlamenter yönetim sistemini benimsemiş olan ölkelerde, halk tarafından seçilen temsilcilerden oluşın ve en yetkili organ olan yasama organına ait bulunmaktadır. (...) Bütçe yapısının fonksiyonunu ifa edebilmesi, temel bütçe ilkelerine uyulması ile mümkün olmaktadır. Bütçe ilkeleri; bütçenin hazırlanması, görüşölüp onaylanması, uygulanması ve denetlenmesi ile ilgili olarak göz önünde bulundurulması gereken kuralları ifade eder. Bu ilkeler, devlet bütçelerinin temel özellikleri ve amaçlarının gerçekleştirilmesi için uygulanması zorunlu olan ulusal ve uluslararası alanda kabul

görmüş klasik maliye biliminin ilkeleridir.” (Bkz. Anayasa Mahkemesi’nin 30.12.2010 günlü ve E.2008/84, K.2010/121 sayılı ve 27.12.2012 günlü ve E.2012/102, K.2012/207 sayılı kararları).

Anayasa’nın “Bütçe ve Kesin Hesap” başlıklı 161. maddesinde; Kamu idarelerinin ve kamu iktisadî teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları yıllık bütçelerle yapılır. Malî yıl başlangıcı ile merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü ile yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usuller kanunla düzenlenir.” hükmü yer almaktadır.

Anayasa’nın bütçenin hazırlanması, uygulanması ve kontrolüne ilişkin göndermede bulunduğu kanun, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’dur. 5018 sayılı Kanun bütçe ile ilgili kanun değil, bütçenin hazırlanma, uygulanma ve kontrolünde tabi olduğu kanundur. Dolayısı ile bütçenin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünün 5018 sayılı Kanuna uygun olması, Anayasal bir zorunluluktur.

Bu hüküm çerçevesinde çıkarılan 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Merkezi Yönetim Bütçe kanununun kapsamı ve düzeni” başlıklı 15. maddesinde;

“Merkezî yönetim bütçe kanunu, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir ve gider tahminlerini gösteren, bunların uygulanmasına ve yürütülmesine yetki ve izin veren kanundur.

Merkezî yönetim bütçe kanununda; yılı ve izleyen iki yılın gelir ve gider tahminleri, varsa bütçe açığının veya fazlasının tutarı, açığın nasıl kapatılacağı veya fazlanın nasıl kullanılacağı, vergi muafiyeti, istisnası ve indirimleri ile benzeri uygulamalar nedeniyle vazgeçilen vergi gelirleri, borçlanma ve garanti sınırları, bütçelerin uygulanmasında tanınacak yetkiler, bağlı cetveller, malî yıl içinde gelir ve giderlere yönelik olarak uygulanacak hükümler yer alır. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin her birinin gelir-gider tahminleri, merkezî yönetim bütçe kanununda ayrı bölüm veya cetvellerde gösterilebilir.”

hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı kanunun bütçe ilkelerini düzenleyen 13. maddesinin;

(b) bendinde; *Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.*”

(e) bendinde; *“Bütçe, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar.”*

(f) bendinde; *“Tüm gelir ve giderler gayri safi olarak bütçelerde gösterilir.”*

(m) bendinde; *“Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir.”*

(o) bendinde; *“Bütçelerde, ödenekler belirli amaçları gerçekleştirmek üzere tahsis edilir.”*

hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu hükümlere göre; kamu idarelerinin tüm gider tahminlerinin merkezi bütçe kanununda gösterilmesi, kamu hizmetlerinde öncelik sırasına göre yine bu kanunun verdiği yetkiye göre kamu gideri olarak harcanması gerekir. Böylece bütçe disiplininin, şeffaflığının ve denetiminin daha etkin bir şekilde sağlanacağı açıktır.

İlgili yıl merkezi bütçe kanununda belirtilmeyen, öngörülmeyen bir kamu kaynağının Cumhurbaşkanı kararnamesiyle Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankasına tahsisi, “klasik maliye biliminde de tanımını bulan bütçe ile ilgili “ön izin” ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir.

Söz konusu durum Anayasa'nın 161. maddesinde öngörülen bütçenin hazırlanması ve uygulanması ilkeleri ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda düzenlenen bütçeleme ilkelerine de aykırıdır.

Bu nedenle teklifin 3. maddesi Anayasa'nın 2., 87 ve 161. maddelerine açık aykırılık oluşturmaktadır.

Bu nedenle teklifin bu maddesinin görüşülmesi sırasında banka için ihtiyaç duyulan kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağını ilgili yıl merkezi yönetim bütçe kanununda belirlenmesi gerektiğine dair önergemiz komisyonda kabul edilmemiştir.

Bütçe ilkelerine, Anayasa hükümlerine aykırı olan ve T.B.M.M.'nin “bütçe hakkının” Cumhurbaşkanına devri anlamına da gelen bu tür düzenlemelerden özenle kaçınılması gerektiğini düşünüyoruz.

3.3. Teklifin 4., Geçici 1. ve geçici 2. maddelerinin değerlendirilmesi:

İlgili maddelerle banka personelinin İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edileceği ve personel istihdamına ilişkin hususlarda yönetim kuruluna yetki verileceği düzenlemesi, ile bazı geçiş hükümleri teklif edilmektedir.

Maddenin gerekçesinde, *“Bankanın özerk bir yapıya kavuşturulması ve etkin bankacılık için gerekli altyapıyı hazırlamak amacıyla; kamu sermayeli T.C. Ziraat Bankası ve Türkiye Halk Bankasının yeniden yapılandırılmasına ilişkin 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun ek ve değişiklikleri ile getirilen hükümlere paralel olarak, Banka personelinin İş Kanunu hükümlerine göre istihdam edileceği ve personel istihdamına ilişkin hususlarda Yönetim Kuruluna yetki veren düzenleme yapılmıştır. Personelin aylık ücret ve diğer mali haklarının belirlenmesine ilişkin yetkiyi Banka Genel Kuruluna veren ve çalışanlarla Banka arasında çıkacak ihtilaflarda yetkili mahkemenin belirlenmesine ilişkin hükümler eklenmiştir.”* açıklaması yer almaktadır.

Maddelerin görüşülmesi sırasında Bankada Ağustos 2018 itibariyle 481 kişinin yani toplam çalışanların yüzde 89'unun, Emekli Sandığına tabi olarak, 5510 sayılı Kanun'a tabi olarak ise 4/c statülü 59 kişinin çalıştığı, bu yüzde 11'lik kısmın SSK'lı olduğu, SSK'lı personelden 34 kişinin süreli sözleşmeli olarak istihdam edildiği, mevcut durumda bankada çalışan toplam personelin yüzde 54'ünün yani 289 kişinin hâlihazırda emekliliğe hak kazanmış olduğu ve bunların büyük çoğunluğunun 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi bulunduğu, emekliliği hak etmiş olan uzman personel sayısının ise 118 kişi olduğu bunlardan 111 kişinin de Emekli Sandığına tabi bulunduğu, Ağustos 2018 itibariyle bankanın genel yaş ortalamasının 49 olduğu ifade edilmiştir.

Yine söz konusu maddelerde yer alan düzenlemelerde Bankada belirli bir tarihten sonra 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine tabi olmayan personel çalışmaması, mevcut personelden dileyenlerin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bir kamu kurumuna atanması ve bu atama işlemi gerçekleşinceye kadar bankanın ihtiyaç duyduğu uygun işlerde görevlendirilmesi, Banka personelinin emeklilik hakkını kazanmış olanların emekliliğini teşvik etmeye yönelik ilave emekli ikramiyesi verilmesi teklif edilmiştir.

Bankada çalışanlarla ilgili olarak yapılan düzenleme ve geçiş hükümlerinin personelle ilgili kazanılmış hakların korunması ve yetişmiş insan kaynağının israfına yol açmadan gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca bu düzenlemeler sırasında Bankanın mevcut durumunda bazı çalışanlarının (kariyer personelinin) mevzuattan kaynaklanan ve geçmişten gelen problemlerinin geçiş hükümlerinin uygulanması sırasında daha karmaşık ve çözümsüz hale gelebileceği, kurumlar arası nakil sırasında kendi statülerinden kaynaklı özlük haklarına sahip olamayacakları için emsalleriyle ciddi ücret farklılığı oluşabileceği düşünülmektedir. Komisyon çalışmaları sırasında bu belirsizliklerin giderilmesi için tarafımızca verilmiş bulunan önerge kabul görmemiş, konunun genel kurul aşamasına kadar değerlendirileceği ifade olunmuştur.

3.4. Teklifin 5. maddesinin değerlendirilmesi:

Teklifin 5. maddesi,

“MADDE 5- (1) Tüzel kişiliği haiz Türkiye Kalkınma Fonu, Banka tarafından hazırlanan Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü'nün ticaret siciline tescil olmasıyla süresiz olarak kurulur.

(2) Türkiye Kalkınma Fonunun ve bu Fonun bünyesindeki alt fonların kuruluşu, yapısı, çalışma usul ve esasları, işleyişi, yönetimi, yapacağı işlemler, raporlama esasları, fonun iç denetimi ve uygulamaya ilişkin diğer hususlar Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü ile belirlenir. Türkiye Kalkınma Fonunun idari, mali ve operasyonel iş ve işlemleri Banka tarafından gerçekleştirilir.”

hükümünü taşımaktadır.

Maddenin gerekçesinde,

“Ülkemizde özel sermaye yatırımlarının artırılması ve orta-uzun vadede ülke kalkınmasına olumlu katkılar sağlayacak yüksek teknoloji yatırımları için alternatif finansman imkânları sağlanması gerekliliği değerlendirilerek, Bankanın bünyesinde, tüzel kişiliği haiz Türkiye Kalkınma Fonu kurulmasına ilişkin hüküm eklenmiştir. Türkiye Kalkınma Fonunun ve bünyesindeki alt fonların çalışma usul ve esasları, organları, işleyiş kuralları, raporlama esasları, fonun denetimi ve uygulamaya ilişkin diğer hususların Türkiye Kalkınma Fonu iç tüzüğü ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Türkiye Kalkınma Fonu ve bünyesindeki alt fonlar aracılığıyla sağlanan finansmanın yönetiminden Türkiye Kalkınma Bankası sorumlu tutulmuştur. Ayrıca, Türkiye Kalkınma Bankasının fona ilişkin yapacağı masraflar Banka masraflarından ayrıştırılarak, bu masraflarının fon kaynaklarından karşılanacağı ilgili madde ile düzenlenmektedir.”

açıklaması yer almaktadır.

Bu madde ile Kalkınma bankası bünyesinde “Türkiye Kalkınma Fonu” adı fon ve bu fona bağlı alt fonların kurulması ve bunların kuruluş ve işleyişlerinin Fon içtüzüğü ile belirlenmesi konusunda düzenleme yapılmaktadır.

Komisyon çalışmaları sırasında, bu fonun nasıl kurulacağı, fonun kaynaklarının nereden ve nasıl karşılanacağı,, fonun ve alt fonların kaynaklarının yatırım ve kalkınma

bankacılığı alanında hangi esaslarla kullanılıp dağıtılacağı, iştirak edilecek şirketlerin hangi esas ve kriterler dikkate alınarak saptanacağı vb konularda tarafımızca yöneltilen eleştiri ve sorulara tatminkar cevap alınamamıştır.

Yaklaşık iki yıl önce 19.08.2016 tarih ve 6741 sayılı kanunla kurulmuş bulunan Türkiye Varlık Fonu ile ilgili olarak uygulamada bu fonun yönetim usulup ve tarzında yaşanan belirsizlik, fona kaynak temini yetersizliği dikkate alındığında “Türkiye Kalkınma Fonu”nun da benzeri bir akıbetle karşılaşma olasılığının yüksek olacağı düşünülmektedir.

Ayrıca bu fonun kaynaklarının kullanım yöntemindeki belirsizlikler, ulusal veya uluslararası kaynaklardan sağlanacak fonların, son 16 yıldır uygulanan hatalı ekonomik politikalar nedeniyle özel sektör üzerinde oluşan borç yükünün indirekt yöntemlerle kamunun üzerine alınması yönünde kapsamlı mekanizmaların oluşturulabilme tehlikesinin varlığına işaret etmektedir.

3.4. Teklifin 6. ve 7. maddelerinin değerlendirilmesi:

Teklifin 6'ncı maddesi ile Türkiye Kalkınma Fonu'na bazı istisna ve muafiyetler verilirken 7'nci madde de Türkiye Kalkınma Bankasına bazı istisna ve muafiyetler tanınmaktadır.

Komisyonadaki görüşmeler sırasında, zaman içerisinde değişen veya mevcut Kanundan sonra yürürlüğe giren mevzuat hükümleri, uygulamada karşılaşılan problemler, mevduat kabul eden kamu sermayeli bankaların hali hazırdaki istisna ve muafiyetleri ile Bankanın halen yürütmekte olduğu ve yeniden yapılandırma sonrasında Bankanın üstlenmesi öngörülen kamusal nitelikteki yeni görevleri de dikkate alınarak, Türkiye Kalkınma Bankası ve bünyesinde kurulacak olan Kalkınma Fonunun ticari amaçlı değil ekonomik ve sosyal kalkınma amaçlı olduğu da belirtilerek ilave maliyet ve gider oluşturacak bazı hususlarda istisna ve muafiyet kapsamına alınmasının teklif edildiği ifade olunmuştur.

Ancak söz konusu maddelerde yer alan istisna ve muafiyetlerin içeriği ve sayısı yukarıda özetlenen amacın dışında olduğu değerlendirilebilecek düzenlemelerin uygulamaya geçirilebileceği izlenimini vermekte, bunların bazılarının sektörde hem yatırım ve kalkınma bankacılığı alanında rekabet koşullarını olumsuz etkileyebileceği, denetim alanında da bazı belirsizliklerin ortaya çıkabileceğini göstermektedir.

Örneğin teklifin 7. maddesinin 2 numaralı bendinde;

“(2) 5411 sayılı Kanununun 53 üncü maddesi birinci fıkrası Banka hakkında uygulanmaz. Bu madde uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenen kredilerin sınıflanması, izlenmesi, takibe alınması, karşılık oranları ve teminatlara ilişkin usul ve esaslar Banka Yönetim Kurulunca belirlenir. Banka tarafından ayrılan özel karşılıklar 5411 sayılı Kanununun 53 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmünden yararlanır.” hükmü yer almaktadır.

Bu düzenlemenin atıfta bulunduğu 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesi birinci fıkrası :

“Madde 53 — Bankalar, krediler ve diğer alacaklarla ilgili olarak, doğmuş veya doğması muhtemel zararların karşılanması ve bunlar dışında kalan varlıkların değer azalışları için yeterli düzeyde karşılık ayrılmasına, aktiflerin kalitesine ve sınıflandırılmasına, garantilerin ve teminatların alınmasına, bunların değerinin ve güvenilirliğinin ölçülmesine, takibe alınan kredilerin izlenmesine ve vadesi dolmuş kredilerin geri ödenmesine ilişkin politikaları oluşturmak ve uygulamak, bunları düzenli olarak gözden geçirmek, tüm bu hususları icra edebilecek gerekli yapıları tesis etmek ve işletmek zorundadır. Bu fıkra hükmünün uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurulca belirlenir. Bu madde uyarınca krediler ve diğer alacaklarla ilgili olarak ayrılan özel karşılıkların tamamı, ayrıldıkları yılda kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak kabul edilir.”

hükmünü içermektedir.

Teklif metnindeki söz konusu düzenleme, Kalkınma Bankası A.Ş.'nin söz konusu karşılık ayırma zorunluluğundan muafiyetini öngörmektedir. Böyle bir durumun sektörde yatırım ve kalkınma bankacılığı alanında rekabet koşullarını olumsuz etkileyeceği ve Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin kaynaklarının kullanımında sakınca oluşturabileceği gerekçesiyle bu düzenlemenin kanun teklifi metninden çıkartılması için komisyon görüşmeleri sırasında verdiğimiz önerge kabul görmemiştir.

Yine kanun teklifinin ilk halinde 6. maddenin 5 numaralı fıkrası;

“(5) Türkiye Kalkınma Fonu tarafından iştirak edilen şirketler ve fonlar, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi değildir”

şeklinde yer almakta idi.

Söz konusu maddenin komisyonlardaki görüşülmesi sırasında, bu düzenlemenin denetim açısından getirdiği belirsizlik dikkate alınarak;

“(5) Türkiye Kalkınma Fonu tarafından iştirak edilen şirketler ve fonlar, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara (denetim hariç) tabi değildir.”

şekline getirilmesi yönündeki önergemiz dikkate alınmamış, ancak fıkra görüşmeler neticesinde uyarılarımız dikkate alınarak verilen başka bir önerge ile aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(5) Türkiye Kalkınma Fonu tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların denetimi, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve münhasıran Sayıştaya sunulan bağımsız denetim raporları esas alınarak Sayıştay tarafından hazırlanan raporun Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması suretiyle yapılır.”

Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi mevcut durumda herhangi bir sınırlamaya tabi olmaksızın 6085 sayılı kanun hükümleri gereği Sayıştay tarafından denetlenmektedir.

Teklifin görüşülmesi sırasında konusu teklif metninde Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi ve iştirakleri, Türkiye Kalkınma Fonu ve bu fona bağlı alt fonlar, fon tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların denetimi açısından belirsizliğin giderilmesi ve konuya açıklık getirilmesi amacıyla teklif metnine aşağıdaki maddenin ilave edilmesi yönünde önerge verilmiştir.

“Madde :Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi ve iştirakleri, Türkiye Kalkınma Fonu ve bu fona bağlı alt fonlar, fon tarafından iştirak edilen şirketler ve fonlar 6085 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine göre Sayıştay denetimine tabidir”

Ancak görüşmeler sırasında Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin, Türkiye Kalkınma Fonunun Sayıştay denetimine tabi olduğu yönünde açıklamalar yapılmış, söz konusu durum tutanaklara da geçirilmiştir. Ancak alt fonların ve iştirak edilen şirketlerin denetimi, teklifin 6. maddesinin 5 numaralı fıkrasında yer alan hüküm gereği münhasıran Sayıştaya sunulan bağımsız denetim raporları esas alınarak Sayıştay tarafından hazırlanan raporun Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması suretiyle sınırlı ve kısıtlı olarak yapılabilecektir.

Sonuç olarak; genel değerlendirme bölümünde açıklanan sakıncaları ve eksiklikleri içermesi, 1’nci bölümde açıklanan nedenlerle bazı maddelerinin Anayasaya aykırılık taşıması, 2’nci bölümünde açıklanan nedenlerle olağan yasa yapma sürecinin dışına çıkılarak, yeni sistemin gerektirdiği iç tüzük değişikliklerini gerçekleştirmeden, TBMM’de ilgili komisyonlarında yeteri kadar tartışılmadan kanun teklifleriyle sadece Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirmek suretiyle yasa yapma alışkanlığını genel demokratik ilkelere ve TBMM geleneklerine aykırı bulduğumuzdan teklifin bütününe; 3’ncü bölümde ayrı ayrı açıklanan nedenlerle de “Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi”nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

Bülent Kuşoğlu

Ankara

Süleyman Girgin

Muğla

Abdullatif Şener

Konya

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

Kamil Okyay Sındır

İzmir

Cavit Arı

Antalya

MUHALEFET ŞERHİ

2/773 Esas numaralı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi'ne ilişkin muhalefet Şerhimiz aşağıdaki gibidir.

Bilgilerinize sunarız.

Genel Değerlendirme

3 Ekim 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşülen Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş tarafından verilmiş olan Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi esasen bir itiraf niteliğindedir. Hazırlanan kanun teklifinin genel gerekçesinde yer alan "GSYH'nın artırılabilmesi için imalat sanayinde üretim artışını hızlandırmak" amacıyla "imalat sanayisinde yapısal dönüşümün gerçekleştirilmesi" ifadesinden de anlaşılabilceği gibi yaklaşık 16 yıllık AKP hükümetleri dönemi neticesinde ülkede gerçek anlamda bir üretim ekonomisinin kurumsallaştırıl(a)madığının kabul edildiği görülüyor. GSYH'daki payı düşen imalat sanayisinin payının yükseltilmesi gerektiğinden söz edilerek AKP iktidarlarının üretim ekonomisi yaratmada başarısız olduğu söylenmiş oluyor.

Bizler de Halkların Demokratik Partisi olarak ekonomik kalkınma için imalat sanayisinin emeği ve doğayı koruyan bir bakış açısı ile önünü açan, katma değer yaratan sektörlerin desteklenmesi ve böylelikle gerçek anlamda bir üretim ekonomisinin geliştirilmesi gerektiğini düşünüyor ve savunuyoruz. Ancak getirilen bu kanun teklifi, iddiasının aksine ne yazık ki bu ihtiyacı gidermekten uzaktır. Kanun teklifinin genel gerekçesinde hala konut ve altyapı yatırımlarının destekleneceğinden söz edilerek mevcut ekonomik krizin de nedenlerinden olan katma değer yaratmayan sektörlerde ısrar edilerek gerçek bir üretim ekonomisi yerine "beton ekonomisi"nde ısrar edildiğini ortaya koyuyor.

Yeniden yapılandırılmış bir Kalkınma Bankası ihtiyacı bizlerin de paylaştığı bir gerekliliktir. Hatta bir bütün olarak Türkiye'de bankacılık sektörünün yeniden yapılandırılması gerektiğini düşünüyoruz. Ancak mevcut teklif bu ihtiyacı karşılamaktan uzak bir mahiyettedir. Her şeyden önce yeniden yapılandırılması teklif edilen Kalkınma Bankası'nın hangi amaçla yeniden yapılandırılacağı teklifte net bir biçimde ifade edilmemiştir. Oysa bu husus bankanın geleceğini ilgilendirir. Şayet bankanın hangi amaçla yeniden yapılandırılacağı geniş ve muğlak bir biçimde tanımlanır, net bir biçimde ifade edilmezse işlevlerini layıkıyla yerine getirememesine yol açarak savrulmasına ve siyasi merkezi iradenin mutlak etkisi altına girmesine neden olabilir. Bu durum, bankanın daha önce benzerleri deneyimlenen örneklere benzeme olasılığını yükseltir. Dolayısıyla sözü edildiği gibi bankanın yeniden yapılandırılması, üretim ekonomisini destekleyecek içeriğe sahip bir netlikte, gerçekten bir yeniden yapılandırma olmalıdır. Plan ve Bütçe Komisyonu'nda görüşmeleri yapılan Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi gibi

geniş amaçlara sahip olduğundan suiistimale açık, kısmi ve konjonktürel ihtiyaca yanıt veren yetersizlikte olmamalıdır.

Öte yandan bu kanun teklifi, yasama kalitesi açısından da ne yazık ki oldukça problemlidir. Kamunun bir bankasının yeniden yapılandırılarak kaynak toplayıp bu kaynakları kredi olarak vermesine olanak sağlayan bir değişiklik teklifi söz konusu olmasına rağmen, kanun teklifinin olası etki analizleri ve bütçeye yüküne ilişkin kanun teklifinin genel gerekçesinde herhangi bir değerlendirmeye yer verilmemiştir. Oysa ülkenin ciddi bir ekonomik krizden geçtiği bir dönemde kaynak toplayan ve yaratan, bu kaynağı da kredi olarak işletmelere vermeyi öngören bir değişiklik teklifinin bütçeye olası yükleri hususunda bir projeksiyon sunulması zorunludur.

Maddelere İlişkin Değerlendirmeler

2. ve 4. Maddeler

Kanun teklifinin 2. ve 4. maddelerinin gerekçelerinde bankanın özerk yapıya kavuşturulacağından söz ediliyor. Ancak bu özerkliğin ne şekilde sağlanıp siyasi etkilerden uzak tutulacağıın yol ve yöntemleri açıklanmış değildir. Siyasette özerklik taleplerinin kesin bir dille reddedildiği, örneğin üniversitelerin özerkliğinin ortadan kaldırıldığı, hem siyasette hem de ekonomide tam tersi bir biçimde merkezileşmenin ve tek tipleştirilmenin söz konusu olduğu bir dönemde Türkiye Kalkınma Bankası'nın özerkliğinin ne şekilde sağlanıp garanti altına alınacağı kanun teklifinin ilgili maddelerinde açıklanmamıştır. Bir diğer ifadeyle kanun teklifinde Kalkınma Bankası'nın özerkliğinden söz edilmekte ancak siyasi müdahaleye kapalı tutacak bir yasal hüküm teklifte yer almamaktadır. Hatırlatmak gerekirse, Rekabet Kurumu da özerk bir yapı olarak kurulmuştu. Ancak bugün gelinen noktada Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın ilişkide olduğu ya da ona bağlı çalışan bir kurum haline getirilmiş durumdadır.

Öte yandan Türkiye Kalkınma Bankası'nın yeniden yapılandırılmasına ilişkin bir kanun teklifinde, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının da dikkate alınarak bu farklılıkları giderici hükümlere yer verilmesi gerektiğini düşünmekteyiz. Örneğin bu amaçla gerçekten özerk bölgesel yatırım bankaları kurulabilmeli, bu bankaların yönetim kurulları bölgesel aktörlerden ve sendikalardan oluşturulabilmelidir. Şayet Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. gerçek anlamda yeniden yapılandırılacaksa bankanın bölgesel yatırım bankacılığı çerçevesinde yeniden oluşturulması gerektiğini savunmaktayız.

5. ve 6. Maddeler

Kanun teklifinin en can alıcı hususunu içeren bu maddelerde Türkiye Kalkınma Fonu adıyla bir fon kurulacağından söz ediliyor. Fonun katma değeri yüksek işletmeleri destekleyen öncü bir fon olacağı iddia ediliyor. Fon kaynaklarının uluslararası kaynaklar tarafından da sağlanacağı söyleniyor. Ancak oldukça kritik bir misyon ve konum verilen fona kaynağı kimin, nereden koyacağı kanun teklifinde net bir biçimde ifade edilmemiştir. Öte yandan kurulması öngörülen bu fondan kaynak aktarımı hususunda bir takım muafiyetler ve istisnaların getiriliyor olması hem suiistimale açık bir duruma sebebiyet verebilecek, hem de Rekabet Kanunu'na aykırılık iddialarına gündeme getirecektir. Unutulmamalıdır ki geçtiğimiz günlerde Eximbank, Halkbank ve Vakıfbank'a Maliye Bakanlığı'nın dahi haberi olmadan İşsizlik Sigortası Fonu'ndan 11 milyar lira para aktarıldığı ortaya çıkmıştır. Oysa İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yapılan bu kaynak aktarımı kanuna aykırılık teşkil etmektedir. Benzer biçimde Kalkınma Bankası'nın fonunun kaynağının nereden geleceği ve gelen bu kaynağın sonrasında hangi amaçlar için kullanılacağı kanun teklifinde belirsiz olduğundan, İşsizlik Sigortası Fonu'yla aynı akıbete sahip olabileceği kaygılarına sebebiyet vermektedir.

7. Madde

Bu maddede geçen “bankanın kalkınma amaçları doğrultusunda uygun şartlarda temin ettiği kaynakları, kar maksimizasyonu hedefi gözetmeden uygun koşullarda yatırımcıya aktarması hedefi” suiistimale açık bir husustur. Buna göre fon, örneğin konut sektöründe faaliyet gösteren yatırımcılara borçlandığı faiz oranının altında parasal kaynak aktarımı yapabilecektir. Bu da yine kamuoyunda sıklıkla eleştirilen “yandaş” şirketlere kamunun zarara uğratılması pahasına ucuz kamusal kredi sağlanmasının yolunu açabilecektir. Oysa bunun yerine kayırmacılığa asla müsamaha göstermeyen net bir biçimde içeriklendirilmiş “kamusal fayda” kriterinin gözetileceği bir hükmün kanun teklifinde yer alması gerekmektedir.

Hüseyin Kaçmaz

Şırnak

Erol Katırcıoğlu

İstanbul

Garı Paylan

Diyarbakır

MUHALEFET ŞERHİ

Üretim meselesi Türkiye'nin kuşkusuz en önemli sorunlarından birisidir. Yatırımları ve üretimi artırmak ülkemizin kalkınması, milletimizin refahının artırılması için üzerinde önemle durulması gereken bir husustur. Bu çerçevede yapılacak olan her türlü gayreti, çalışmayı önemsiyor ve destekliyoruz. Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifini de ülkemizin kalkınmasına katkı sağlamaya dönük bir girişim, bir arayış olarak değerlendiriyoruz.

Bilindiği üzere üretimin zayıf olduğu bir ekonomide vatandaşın geliri azalmakta, tasarruflar artırılamamakta, finansman sıkıntısı çekilmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak istikrarlı ekonomik büyümenin sağlanması ve güçlü bir üretim ekonomisinin tesisi suretiyle; üreten, istihdam yaratan ve üretilen değerden bu süreçte yer alan her kesimin katkısı ölçüsünde adil pay almasını sağlayan, yoksulu gözeten, gelir dağılımını adaletli kılan bir sosyal refah düzeni oluşturmak temel hedefimizdir. Bu çerçevede, **ileri teknolojiye dayalı yüksek ihracat kapasitesine sahip, istihdam öngören sanayi yatırımlarına ucuz ve uzun vadeli kaynak sağlayacak yatırım bankacılığını desteklemekteyiz.**

Seçim beyannamemizde, kamu bankalarının; tarım sektörünün modernleşmesi, sanayi üretiminin artırılması, bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesi ile tarımsal üretime, küçük ve orta ölçekli işletmelere AR-GE ve ileri teknolojik yatırımlara destek verecek şekilde hizmet vermelerinin sağlanacağı, bu kapsamda Türkiye Kalkınma Bankasının yeniden yapılandırılarak KOBİ finansmanında etkin bir şekilde kullanılması ile bölgeler arası gelişmişlik farklarının giderilmesine yönelik projeleri desteklemesinin sağlanacağı yer almıştır.

Kalkınma Bankası bilindiği gibi 1975'te "Devlet Sanayi İşçi Yatırım Bankası" olarak kurulmuş, 1988'de "Türkiye Kalkınma Bankası" adını almıştır. Aynı zamanda bankanın sanayi sektörü yanında diğer sektörlerle de finansman desteği sağlama imkânı o tarihte getirilmiştir. 1999'da çıkan 4456 sayılı Kanun ile yapılan düzenleme yürürlüğe girdiğinden bugüne dünyadaki ve ülkemizdeki bankacılık sisteminde ve anlayışında meydana gelen gelişmeler ve bankanın

hedeflerindeki değişmeler doğrultusunda mevcut konumunun yeterli olmadığı açıktır ve bu yönde yeni düzenlemelerin yapılması da tabidir.

Mezkûr kanun teklifi ile Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi'nin Türkiye'nin büyümesinde ve kalkınmasında daha etkin bir paydaş hâline gelmesi için yeniden yapılandırılması amaçlanmaktadır. Teklif, banka yapısının değiştirilerek diğer kamu bankaları gibi düzenlenmesini, yeni bir kalkınma fonu ile fona bağlı alt fonlar kurulmasını ve fonların şirketlere iştirak edebilmesi ve personele ilişkin hükümlerden oluşmaktadır.

Kanun teklifinin amaç maddesinde, çağdaş kalkınma ve yatırım bankası araçları kullanılarak ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda yatırım ve projelerin desteklenmesi öngörülmektedir. Kalkınma ve yatırım bankacılığını bu konuda ileri diğer ülke örneklerindeki gibi uluslararası alanda çalışır bir vaziyete ve ülke kalkınmasına daha fazla katkı sağlayacak bir duruma getirilmesi, fon kaynaklarının etkin kullanılması hedeflenmektedir.

Sağlıklı bir yatırım, üretim, ihracat ve istihdam zinciri oluşturulabilmesi açısından yatırımlara uzun vadeli finansman sağlayan kalkınma bankacılığının geliştirilmesini önemli görüyoruz. Bu kapsamda, üretimde nitelikli kapasite oluşturulması, rekabet gücünün artırılması, ölçek ekonomilerine ulaşılması, sermayenin tabana yayılması amacıyla yatırım projelerine uzun vadeli finansman, sermaye ve teknik yardım sağlanması; bu kapsamda altyapı, çevre, enerji, araştırma ve geliştirme yatırımları, sektörel verimlilik ve rekabeti artıracak yatırımlar, küçük ve orta boy işletmelere ilişkin finansman uygulamaları, bölgesel gelişmişlik farklılıklarının giderilmesine katkı sağlayacak yatırımlara destek verilmesi öngörülmektedir.

Kanun Teklifi ile Türkiye Kalkınma Bankası bünyesinde tüzel kişiliği haiz "Türkiye Kalkınma Fonu" kurulmakta, Fonun çalışma usul ve esaslarının "Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü" ile belirlenmesi hükme bağlanmaktadır. Bu yapı içerisinde kurulan kalkınma fonu ile alt fonların ve bunların oluşturdukları iştiraklerin denetimi önem arz etmektedir. Fon aracılığı ile kurulu şirketlere iştirakler halinde, sermayesinin yarısından fazlasının kamuya ait olduğu şirketlere ilişkin hükümlerden istisna edilmesi yönündeki düzenleme, Anayasa'nın 165'nci maddesine aykırı olacağı yönündeki çağrımız üzerine önerge ile değiştirilmiş ve Sayıştay'ın denetimi kapsamına alınmıştır.

Kanun teklifinde, Bankanın diğer kamu bankaları Ziraat Bankası ve Halk Bankası gibi özerk bir yapıya kavuşturulması, bu anlamda hem teşkilat yapısının hem de personel durumunun buna göre tanzim edilmesi öngörülmektedir.

Bankanın yeni yapılanması sonucu personelin tamamen İş Kanunu'na tabi olması, mali ve sosyal hakları bakımından bir mağduriyet yaşamadan isterlerse yeni statüde kendi kurumlarında devam etmeleri, isterlerse de başka kurumlara nakline imkân sağlanmaktadır. Ayrıca Bankanın, ancak Kanunla ve Cumhurbaşkanlığı kararıyla kaynağı tahsis edilen konularda görevlendirilebileceği belirtilmektedir.

Kalkınma Bankasına öteden beri alınan uzman yardımcıları belli bir süreçten sonra uzman olmakta ve hizmetine devam etmektedirler. Bunlar her ne kadar Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde düzenlenen "kariyer uzmanlık" tanımını içerisinde sayılan uzmanlardan olmamakla beraber mesleğe alınmaları, öğrenim durumları ve nitelikleri ile yaptıkları işler bakımından bunlarla bir paralellik arz etmektedir. Ülkemizdeki en önemli sorunlardan birisinin beşeri kaynak israfı olduğu dikkate alındığında bankadaki uzman ve uzman yardımcısı personelin diğer kurumlara nakli sırasında gittiği kurumdaki kariyer uzmanlıklara denk hale getirilmesi gerektiğini değerlendiriyoruz. Bu durum, hem muhtemel mağduriyetlerin önüne geçecek hem de yetişmiş personelin kamuda istihdamına imkân sağlayacaktır.

Bu çerçevede, sağlıklı bir yatırım, üretim, ihracat ve istihdam ortamının tesis edilmesine zemin hazırlayacağına inandığımız Kanun Teklifi hakkındaki değerlendirmelerimizi arz ederiz.

Mustafa Baki Ersoy

Kayseri

Mustafa Kalaycı

Konya

İsmail Faruk Aksu

İstanbul

MUHALEFET ŞERHİ

Adalet ve Kalkınma Partisi İstanbul Milletvekili Mehmet MUŞ ve Ankara Milletvekili Mehmet Naci BOSTANCI tarafından 28 Eylül 2018 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na sunulan "**Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi**" TBMM Başkanlığınca 02 Ekim 2018 tarihinde Esas Komisyon sıfatıyla Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edilmiş, Komisyon Başkanlığınca da aynı gün üyelere yapılan duyuruda, söz konusu kanun teklifinin komisyonun 03 Ekim 2018 tarihindeki toplantısında görüşüleceği bildirilmiştir.

Bahse konu kanun teklifi ile ilgili öncelikli sorunlar, teklifin TBMM'ye sunulma ve teklifin Komisyon üyelerine iletilme zamanıdır. İçerik itibarıyla, teklif sahiplerinin teklifin gerekçesinde yaptıkları izahate göre her hangi bir aciliyeti olmadığı anlaşılan teklifin TBMM açılır açılmaz sunulmuş olması teklifin gerçek amacının, söz konusu bankanın yeniden yapılandırılmasından ziyade döviz girişlerinin azalması nedeniyle ülkemizin bugünlerde yaşamakta olduğu mali krizin etkilerini sorunun kaynağına inmeden azaltmaya çalışmak olduğu anlaşılmaktadır. Zira teklifin 5nci maddesinin birinci fıkrası hükmü gereği kurulması öngörülen "**Türkiye Kalkınma Fonu**"nun (Fon), teklifin 6ncı maddesinde yer alan hükümlere göre ülkemizde kurulu benzer amaçlı fonların tabi olduğu Sermaye Piyasası Kanunu'na ve bu Kanuna dayanılarak çıkartılmış alt düzenlemelere tabi olmaması ve ayrıca gelir ve kurumlar vergisi başta olmak üzere birçok vergi, harç, ücret ve masraftan muaf tutulması, bu Fonun cazibesinin Türk Sermaye Piyasasındaki rekabeti bozma pahasına yüksek tutularak yabancı sermayeyi ülkemize çekmek için atılmış bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Ülkemizde yaşanmakta olan ekonomik kriz nedeniyle Türk varlıklarının fiyatlarında önemli düşüşler gerçekleşen bir dönemde aceleyle TBMM'den geçirilmeye çalışılan bu kanun teklifi, Türk varlıklarının yabancı yatırımcılara gerçek değerlerinin altında ve hızlı bir şekilde satılarak ülkemizin döviz sıkıntısının giderilmeye çalışıldığı izlenimi yaratması dolayısıyla şüphe uyandırmaktadır. Ayrıca, Fona tanınan ayrıcalık ve muafiyetlerin Türk Sermaye Piyasaları üzerindeki muhtemel bozucu etkilerinin hiç dikkate alınmamış olması ve bundan da önemlisi bu konuda Rekabet Kurumu'nun görüşünün alınmamış olması kanun teklifinin gerçek amacıyla ilgili şüpheleri güçlendirmektedir.

Kanun teklifinde, yeniden yapılandırılan Banka'nın ve Banka bünyesinden kurulması öngörülen Fon'un kaynağının nereden sağlanacağı belirtilmemiş olup teklifin 3üncü maddesinde, Banka'nın ihtiyaç duyduğu kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağını Cumhurbaşkanınca belirlenmesi öngörülmektedir. Bu kadar büyük önem atfedilen bir Banka'nın ve sahip olduğu Fon'un kaynağının nasıl, nereden ve ne zaman temin edileceği hakkında hiç bilgi verilmemesi ve bu konuda Cumhurbaşkanı'nın tek yetkili kılınması hem kanun teklifinin büyük bir eksikliği hem de fona sağlanacak finansal kaynağın menşeinin İşsizlik Fonu olabileceğine dair şüphelerimizin dayanağıdır.

Kanun teklifinin 6'ncı maddesinin 4ncü fıkrasında Banka'nın, Fon'da sahip olduğu paylar nedeniyle 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili mevzuatta yer alan Konsolide Denetim ve Konsolide Finansal Raporlama ile ilgili hükümlere tabi olmaması öngörülmektedir. Böylesi bir muafiyet kamu kaynakları ile finanse edilen bu Banka'nın ve kontrol ettiği fonun iş ve işlemleri ile ilgili şeffaflığı engelleyecektir. Ayrıca aynı maddenin 5nci fıkrasında yer alan ve Fon tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan kurum, kuruluş ve ortaklıklara uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi olmamasına yönelik hüküm Anayasa'nın 165'nci maddesine aykırıdır.

Kanun teklifinin 7'nci maddesinin ikinci fıkrasında, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun kredi karşılıklarını düzenleyen 53 üncü maddesi birinci fıkrasının Banka hakkında uygulanmaması öngörülmektedir. Bankacılıkta ihtiyatlılık ilkesinin bir gereği olan ve aynı zamanda ülkede finansal istikrarın korunması açısından önem arz eden bir husus olan kredi karşılığı ayırma zorunluluğunun bu Banka özelinde kaldırılacak olması gerek Türk Bankacılık Sektörünün sağlamlığı, gerekse sektördeki rekabetin adilliği açısından sorun teşkil etmektedir.

Son olarak, Kanun teklifinde, Türk Sanayisinde teknolojik ve yapısal Dönüşüme nasıl katkı sağlayacağına dair yönlendirici hiçbir somut öneri ve uygulama planı bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, yukarıda sayılan nedenlerle **“Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun Teklifi”**nin bu şekilde kanunlaşmasına karşı olduğumuzu bildiririz.

04/10/2018

Durmuş Yılmaz

Ankara

İsmail Tatlıoğlu

Bursa

ADALET VE KALKINMA PARTİSİ GRUP
BAŞKANI ANKARA MİLLETVEKİLİ
MEHMET NACİ BOSTANCI İLE GRUP
BAŞKANVEKİLİ İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
MEHMET MUŞ'UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE KALKINMA BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin (Banka), çağdaş kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak, ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda, sürdürülebilir büyümeye yönelik yatırımların ve projelerin desteklenmesi, sermaye ve fon kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması, yurtiçi, yurtdışı ve uluslararası ortak yatırımların finanse edilmesi ile kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri dahil, tüm kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerinin rekabetçi, dinamik ve etkin bir şekilde yerine getirebilmesini sağlamaktır.

MADDE 2- (1) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, organları, hesapları, faaliyet konuları ile kârının dağıtımına ilişkin hususlar esas sözleşmesinde belirlenir. Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi bu Kanunun yürürlüğe girmesi ile kalkınma ve yatırım bankası olarak hiçbir hukuki muameleye tabi olmaksızın faaliyetlerine devam eder.

MADDE 3- (1) Banka; kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, kalkınma planı, programı ve stratejik planlar doğrultusunda kaynağı tahsis edilmek suretiyle görevlendirilebilir. Bu görevlendirmelere ilişkin usul ve esaslar ile görevlendirme kapsamında ihtiyaç duyulan kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağı Cumhurbaşkanınca belirlenir.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM
BANKASI ANONİM ŞİRKETİ HAKKINDA
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketinin (Banka), çağdaş kalkınma ve yatırım bankacılığı araçlarını kullanarak, ülkemizin kalkınma hedefleri doğrultusunda, sürdürülebilir büyümeye yönelik yatırımların ve projelerin desteklenmesi, sermaye ve fon kaynaklarının etkin kullanımının sağlanması, yurt içi, yurt dışı ve uluslararası ortak yatırımların finanse edilmesi ile kâr ortaklığı veya kiralama esaslı kredi işlemleri dâhil, tüm kalkınma ve yatırım bankacılığı işlevlerinin rekabetçi, dinamik ve etkin bir şekilde yerine getirebilmesini sağlamaktır.

MADDE 2- (1) Bankanın merkezi, amacı, kaynakları, sermaye yapısı, organları, hesapları, faaliyet konuları ile kârının dağıtımına ilişkin hususlar esas sözleşmesinde belirlenir.

(2) Bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan 14/10/1999 tarihli ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun ile kurulan Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Türkiye Kalkınma ve Yatırım Bankası Anonim Şirketi unvanıyla kalkınma ve yatırım bankası olarak hiçbir hukuki muameleye tabi olmaksızın faaliyetlerine devam eder.

MADDE 3- (1) Banka; kanun ya da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle, kalkınma planı, programı ve stratejik planlar doğrultusunda kaynağı tahsis edilmek suretiyle görevlendirilebilir. Bu görevlendirmelere ilişkin usul ve esaslar ile görevlendirme kapsamında ihtiyaç duyulan kaynağın hangi kurum veya kuruluş bütçesinden karşılanacağı Cumhurbaşkanınca belirlenir.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Teklifi)

MADDE 4- (1) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi personeli 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre iş sözleşmesi ile istihdam edilir.

(2) Bankada 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlarla Banka arasında çıkan ihtilaflarda iş mahkemeleri görevlidir.

(3) Personelin aylık ücret ve diğer mali hakları Banka Genel Kurulunca tespit olunur. Genel Kurul bu yetkilerini Yönetim Kuruluna devredebilir. Personel istihdamına ilişkin diğer hususlarda karar almaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

MADDE 5- (1) Tüzel kişiliği haiz Türkiye Kalkınma Fonu, Banka tarafından hazırlanan Türkiye Kalkınma Fonu iç tüzüğü'nün ticaret siciline tescil olmasıyla süresiz olarak kurulur.

(2) Türkiye Kalkınma Fonu'nun ve bu fonun bünyesindeki alt fonların kuruluşu, yapısı, çalışma usul ve esasları, işleyişi, yönetimi, yapacağı işlemler, raporlama esasları, fonun denetimi ve uygulamaya ilişkin diğer hususlar Türkiye Kalkınma Fonu iç tüzüğü ile belirlenir. Türkiye Kalkınma Fonu'nun idari, mali ve operasyonel iş ve işlemleri Banka tarafından gerçekleştirilir.

MADDE 6- (1) Türkiye Kalkınma Fonunun ve fona bağlı alt fonların yapısı ve işleyişi ile Bankanın fonun yönetimiyle ilgili faaliyetleri 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuata tabi değildir. Sermaye piyasası aracı ihraçlarında her bir ihraca özgü olarak Bankanın gerek duyması halinde 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatta öngörülen yöntemler izlenebilir. Türkiye Kalkınma Fonunun yapacağı iş ve işlemlerle ilgili olarak 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde Kurul ücreti ile herhangi bir ad altında ücret veya masraf ödenmez.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4- (1) Banka personeli 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre iş sözleşmesi ile istihdam edilir.

(2) Bankada 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışanlarla Banka arasında çıkan ihtilaflarda iş mahkemeleri görevlidir.

(3) Personelin aylık ücret ve diğer mali hakları Banka Genel Kurulunca tespit olunur. Genel Kurul bu yetkilerini Yönetim Kuruluna devredebilir. Personel istihdamına ilişkin diğer hususlarda karar almaya Yönetim Kurulu yetkilidir.

MADDE 5- (1) Tüzel kişiliği haiz Türkiye Kalkınma Fonu, Banka tarafından hazırlanan Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü'nün ticaret siciline tescil olmasıyla süresiz olarak kurulur.

(2) Türkiye Kalkınma Fonunun ve bu Fonun bünyesindeki alt fonların kuruluşu, yapısı, çalışma usul ve esasları, işleyişi, yönetimi, yapacağı işlemler, raporlama esasları, fonun iç denetimi ve uygulamaya ilişkin diğer hususlar Türkiye Kalkınma Fonu İç Tüzüğü ile belirlenir. Türkiye Kalkınma Fonunun idari, mali ve operasyonel iş ve işlemleri Banka tarafından gerçekleştirilir.

MADDE 6- (1) Türkiye Kalkınma Fonunun ve Fona bağlı alt fonların yapısı ve işleyişi ile Bankanın Fonun yönetimiyle ilgili faaliyetleri 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan ikincil mevzuata tabi değildir. Sermaye piyasası aracı ihraçlarında her bir ihraca özgü olarak Bankanın gerek duyması halinde 6362 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatta öngörülen yöntemler izlenebilir. Türkiye Kalkınma Fonunun yapacağı iş ve işlemlerle ilgili olarak 6362 sayılı Kanun çerçevesinde Kurul ücreti ile herhangi bir ad altında ücret veya masraf ödenmez.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Teklifi)

(2) Türkiye Kalkınma Fonu ve bu fonun bünyesinde oluşturulacak alt fonların kuruluş ve tescil işlemleri ile esas sözleşmesinin tescil ve ilan işlemleri de dâhil olmak üzere faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kâğıtlar damga vergisinden, tüm iş ve işlemleri her türlü harçtan, her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben banka ve sigorta muameleleri vergisi mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden, her türlü kredi kullanımları işlemleri kaynak kullanımını destekleme fonundan istisnadır.

(3) Türkiye Kalkınma Fonu ile bu fonun altında kurulacak alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muafıdır. Bu muafiyet, bunların kazanç ve iratları üzerinden 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsar.

(4) Banka, Türkiye Kalkınma Fonunda sahip olduğu paylar nedeniyle 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili mevzuatta yer alan Konsolide Denetim ve Konsolide Finansal Raporlama ile ilgili hükümlere tabi değildir.

(5) Türkiye Kalkınma Fonu tarafından iştirak edilen şirketler ve fonlar, kamu iktisadi teşebbüsleri de dâhil, sermayesinin yarısından fazlası kamuya ait olan veya özel kanunla kurulan kamu kurum, kuruluş ve ortaklıklarına uygulanan mevzuat, uygulama ve kısıtlamalara tabi değildir.

MADDE 7- (1) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketi ve iştirakleri; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanuna, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Türkiye Kalkınma Fonu ve bu Fonun bünyesinde oluşturulacak alt fonların kuruluş ve tescil işlemleri ile İç Tüzüğü'nün tescil ve ilan işlemleri de dâhil olmak üzere faaliyetleri kapsamında gerçekleştirdikleri işlemlerle ilgili düzenlenen tüm kâğıtlar damga vergisinden, tüm iş ve işlemleri her türlü harçtan, her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben banka ve sigorta muameleleri vergisi mükelleflerine ödedikleri tutarlar ile her ne nam adı altında olursa olsun nakden veya hesaben lehe aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisinden, her türlü kredi kullanım işlemleri kaynak kullanımını destekleme fonundan istisnadır.

(3) Türkiye Kalkınma Fonu ile bu Fonun bünyesinde oluşturulacak alt fonlar gelir ve kurumlar vergisinden muafıdır. Bu muafiyet, bunların kazanç ve iratları üzerinden 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ile 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca yapılacak vergi kesintilerini de kapsar.

(4) Banka, Türkiye Kalkınma Fonunda sahip olduğu paylar nedeniyle 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili mevzuatta yer alan Konsolide Denetim ve Konsolide Finansal Raporlama ile ilgili hükümlere tabi değildir.

(5) Türkiye Kalkınma Fonu tarafından iştirak edilen şirketler ve fonların denetimi, ilgili mevzuatı uyarınca düzenlenen ve münhasıran Sayıştaya sunulan bağımsız denetim raporları esas alınarak Sayıştay tarafından hazırlanan raporun Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulması suretiyle yapılır.

MADDE 7- (1) Banka ve iştirakleri; 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununa, 2/1/1961 tarihli ve 195 sayılı Basın İlan Kurumu Teşkiline Dair Kanuna, 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa, 18/11/1960

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Teklifi)

Taşıt Kanununa, 18/11/1960 tarihli ve 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna, 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanununa, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununa, yapım ihaleleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameinin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye ve 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi değildir.

(2) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesi birinci fıkrası Banka hakkında uygulanmaz. Bu madde uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenen kredilerin sınıflanması, izlenmesi, takibe alınması, karşılık oranları ve teminatlara ilişkin usul ve esaslar Banka Yönetim Kurulunca belirlenir. Banka tarafından ayrılan özel karşılıklar 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 53 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmünden yararlanır.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tarihli ve 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanuna, 12/4/1990 tarihli ve 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Teşvik ve Muafiyetleri Kanununa, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 9/11/1983 tarihli ve 2946 sayılı Kamu Konutları Kanununa, yapım ihaleleri hariç 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa, 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameinin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye, 18/5/1994 tarihli ve 527 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnameye ve 12 nci maddesi hariç 4/7/2001 tarihli ve 631 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında Düzenlemeler ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye tabi değildir.

(2) 5411 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi birinci fıkrası Banka hakkında uygulanmaz. Bu madde uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenen kredilerin sınıflanması, izlenmesi, takibe alınması, karşılık oranları ve teminatlara ilişkin usul ve esaslar Banka Yönetim Kurulunca belirlenir. Banka tarafından ayrılan özel karşılıklar 5411 sayılı Kanunun 53 üncü maddesinin ikinci fıkrası hükmünden yararlanır.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Teklifi)

(3) Bankanın kullandığı kredi işlemleri ile ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye, irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kağıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hülasaları, kredi lehtarlarından Bankaca alınacak beyanname, bilanço ve işletme hesabı hülasaları, menkul rehni ve gayrimenkul ipoteği işlemleri, bu şirketlerin Banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri, damga vergisinden, noter ve tapu harçlarından istisnadır.

(4) Bankanın her türlü ihtiyatı tedbir, ihtiyatı haciz ve icranın geri bırakılması taleplerinde teminat şartı aranmaz.

(5) Bankanın amaçları doğrultusunda taşınmaz mal alım satımı ile açtığı kredilerin teminatını teşkil eden taşınır ve taşınmaz malların icrada, iflasta veya haricen satışında Banka üzerinde kalması halinde, satış devir ve intikal ile ilgili her türlü işlemler, girdiği ihalelerle ilgili işlemler, tahvil ihracı dahil yurtdışından temin ettiği krediler ve bu kredilere ait işlemler, açılan kredilere mahsuben yapılan tahsilatlar, mahkemeler ve icra daireleri nezdinde açacağı dava, takip ve talepler; teminattan, damga, veraset ve intikal, banka ve sigorta muameleleri vergilerinden ve tüm harçlardan istisnadır.

MADDE 8- (1) 14/10/1999 tarihli ve 4456 sayılı Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinin Kuruluşu Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatla 4456 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketinde, 1/1/2021 tarihinden itibaren 4857 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmayan personel çalıştırılmaz.

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(3) Bankanın kullandığı kredi işlemleri ile ilgili senetler, makbuzlar, taahhütname, mukavelename, kefaletname ve temliknameler, teminat ve kefalet mektupları, mektup ve telgraflar, dekontlar, münakale, tediye, irsal, teslim, tahsil emirleri ve her nevi kağıtlar, kayıtlar, defterler, hesap hülasaları, kredi lehtarlarından Bankaca alınacak beyanname, bilanço ve işletme hesabı hülasaları, menkul rehni ve gayrimenkul ipoteği işlemleri, bu şirketlerin Banka emrine tanzim edeceği senetler, reeskont senetleri, damga vergisinden, noter ve tapu harçlarından istisnadır.

(4) Bankanın her türlü ihtiyatı tedbir, ihtiyatı haciz ve icranın geri bırakılması taleplerinde teminat şartı aranmaz.

(5) Bankanın amaçları doğrultusunda taşınmaz mal alım satımı ile açtığı kredilerin teminatını teşkil eden taşınır ve taşınmaz malların icrada, iflasta veya haricen satışında Banka üzerinde kalması halinde, satış devir ve intikal ile ilgili her türlü işlemler, girdiği ihalelerle ilgili işlemler, tahvil ihracı dâhil yurt dışından temin ettiği krediler ve bu kredilere ait işlemler, açılan kredilere mahsuben yapılan tahsilatlar, mahkemeler ve icra daireleri nezdinde açacağı dava, takip ve talepler; teminattan, damga, veraset ve intikal, banka ve sigorta muameleleri vergilerinden ve tüm harçlardan istisnadır.

MADDE 8- (1) 4456 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır. Diğer mevzuatta 4456 sayılı Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bankada, 1/1/2021 tarihinden itibaren 4857 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmayan personel çalıştırılmaz.

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

(2) Bankanın yeniden yapılanma sürecinde, 4857 sayılı Kanuna tabi çalışmak istemeyen personel bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yapılacak ilk Genel Kurul tarihini takip eden 90 (doksan) gün içinde Bankaya bildirimde bulunur. Bu personel, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bir kamu kurumunda göreve başlatılincaya kadar Bankanın ihtiyaç duyduğu uygun işlerde görevlendirilir. Bu personel, Banka Yönetim Kurulu kararlarına istinaden 30/9/2020 tarihine kadar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bildirilir. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bildirilen personelin Bankada herhangi bir statüde tekrar istihdamı mümkün değildir. Bankaca isimleri bildirilen personelin atama teklifleri, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 22 nci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen usul ve esaslar ile e-Uygulama sisteminde yer alan talepler esas alınarak kura usulü ile gerçekleştirilir. Söz konusu taleplerin yeterli olmaması halinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca resen aynı usulle atama teklifi yapılır. Ancak, 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca Özelleştirme Fonundan karşılanması öngörülen ödemeler ile kuraya ilişkin masraflar Banka tarafından karşılanır. Personelin nakledileceği kadro ve pozisyonlar; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca kamu kurum ve kuruluşlarına atama tekliflerinin yapıldığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Atama işlemi yapılan personele ilişkin bilgiler ve bu bilgilerdeki değişiklikler en geç onbeş gün içinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bildirilir. Bu fıkra kapsamında ortaya çıkabilecek tereddütleri

(2) Bankanın yeniden yapılanma sürecinde, 4857 sayılı Kanuna tabi çalışmak istemeyen personel bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yapılacak ilk Genel Kurul tarihini takip eden doksan gün içinde Bankaya bildirimde bulunur. Bu personel, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bir kamu kurumunda göreve başlatılincaya kadar Bankanın ihtiyaç duyduğu uygun işlerde görevlendirilir. Bu personel, Banka Yönetim Kurulu kararlarına istinaden 30/9/2020 tarihine kadar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bildirilir. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bildirilen personelin Bankada herhangi bir statüde tekrar istihdamı mümkün değildir. Bankaca isimleri bildirilen personelin atama teklifleri, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 22 nci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında belirtilen usul ve esaslar ile e-Uygulama sisteminde yer alan talepler esas alınarak kura usulü ile gerçekleştirilir. Söz konusu taleplerin yeterli olmaması halinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca resen aynı usulle atama teklifi yapılır. Ancak, 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesi uyarınca Özelleştirme Fonundan karşılanması öngörülen ödemeler ile kuraya ilişkin masraflar Banka tarafından karşılanır. Personelin nakledileceği kadro ve pozisyonlar; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca kamu kurum ve kuruluşlarına atama tekliflerinin yapıldığı tarih itibarıyla diğer kanunlardaki hükümlere bakılmaksızın ve başka bir işleme gerek kalmaksızın ihdas, tahsis ve vize edilmiş sayılır. Atama işlemi yapılan personele ilişkin bilgiler ve bu bilgilerdeki değişiklikler en geç on beş gün içinde Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca bildirilir. Bu fıkra kapsamında ortaya çıkabilecek tereddütleri

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Teklifi)

gidermeye, gerekli bilgi ve belgeleri istemeye, araştırma ve inceleme yapmaya, uygulamayı yönlendirmeye ilgisine göre Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Banka yetkilidir. Mülga 4456 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesi kapsamında istihdam edilen personelden bu madde uyarınca nakledileceklere kıdem ve ihbar tazminatı ödenmez ve kıdem tazminatına esas hizmet süreleri emekli ikramiyesi veya iş sonu tazminatının hesabında sayılır.

(3) 4857 sayılı Kanuna tabi çalışmak istemeyen personelin, bu maddenin ikinci fıkrasındaki düzenleme doğrultusunda Bankada çalışmaya devam ettirildikleri sürece mevcut statüleri ve unvanlarına ilişkin sosyal ve özlük haklarıyla istihdamlarına devam olunur. Bu kapsamdaki personel ile Devlet memurları için uygulanan yıllık artış oranları emsal alınmak suretiyle sözleşme yapılır. 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları hükümlerinin uygulanmasında, personelin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bildirim yapıldığı tarihteki görev ve pozisyonu için o yılın 15 Ocak tarihindeki ücret ve diğer mali hakları esas alınır.

(4) Bankanın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki mevcut personelinden 4857 sayılı Kanun hükümlerine göre Bankada çalışmak isteyenler bu Kanunun 4 üncü maddesi gereğince bir pozisyona atanıncaya ve ücret ve mali hakları belirleninceye kadar, Bankanın ihtiyaç duyduğu uygun işlerde görevlendirilir ve mevcut statü, ücret ve mali haklarıyla istihdamlarına devam olunur. Bunlardan;

a) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulananlar hakkında, işçi statüsüne

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

gidermeye, gerekli bilgi ve belgeleri istemeye, araştırma ve inceleme yapmaya, uygulamayı yönlendirmeye ilgisine göre Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Banka yetkilidir. Mülga 4456 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi kapsamında istihdam edilen personelden bu madde uyarınca nakledileceklere kıdem ve ihbar tazminatı ödenmez ve kıdem tazminatına esas hizmet süreleri emekli ikramiyesi veya iş sonu tazminatının hesabında sayılır.

(3) 4857 sayılı Kanuna tabi çalışmak istemeyen personelin, bu maddenin ikinci fıkrasındaki düzenleme doğrultusunda Bankada çalışmaya devam ettirildikleri sürece mevcut statüleri ve unvanlarına ilişkin sosyal ve özlük haklarıyla istihdamlarına devam olunur. Bu kapsamdaki personel ile Devlet memurları için uygulanan yıllık artış oranları emsal alınmak suretiyle sözleşme yapılır. 4046 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları hükümlerinin uygulanmasında, personelin Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bildirim yapıldığı tarihteki görev ve pozisyonu için o yılın 15 Ocak tarihindeki ücret ve diğer mali hakları esas alınır.

(4) Bankanın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki mevcut personelinden 4857 sayılı Kanun hükümlerine göre Bankada çalışmak isteyenler; bu Kanunun 4 üncü maddesi gereğince bir pozisyona atanıncaya ve ücret ve mali hakları belirleninceye kadar Bankanın ihtiyaç duyduğu uygun işlerde görevlendirilir ve mevcut statü, ücret ve mali haklarıyla istihdamlarına devam olunur. Bunlardan;

a) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi uyarınca haklarında 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri uygulananlar hakkında, işçi statüsüne

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Teklifi)

geçirildikleri tarihten itibaren doksan gün içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olma talebinde bulunmayanların 5434 sayılı Kanun ile ilgileri devam ettirilir. Bu şekilde 5434 sayılı Kanunla ilgileri devam ettirilenlerin emeklilik hak ve yükümlülüklerinin tespitinde, önceden emeklilik hak ve yükümlülüklerine esas alınmakta olan kadro, görev veya pozisyonları dikkate alınmaya devam olunur. Ayrıca, bu şekilde ilgi devamında geçen süreleri kıdem aylıklarının hesabında dikkate alınır ve bunların emeklilik keseneğine esas aylık derece ve kademeleri de genel hükümler çerçevesinde yükseltilmeye ve ilerletilmeye devam olunur. Bunlara Bankada geçen çalışma süreleri için kıdem tazminatı ödenmez ve bu süreler emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınır.

b) İşçi statüsüne geçirildikleri tarihten itibaren 30 (otuz) gün içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olma talebinde bulunanların sigorta primleri ile sosyal güvenliğe ilişkin diğer hak ve yükümlülükleri 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre belirlenir.

c) 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra göreve başlayan ve aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmak suretiyle sigorta primine esas kazançları aynı Kanunun 80 inci maddesine göre belirlenenler, taleplerine bakılmaksızın 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

ç) Bu fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına girenlerden iş sözleşmesi 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında sona erenlere ödenecek kıdem tazminatına esas hizmet süresinin tespitinde; emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri de dikkate alınır. Ancak,

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

geçirildikleri tarihten itibaren doksan gün içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olma talebinde bulunmayanların 5434 sayılı Kanun ile ilgileri devam ettirilir. Bu şekilde 5434 sayılı Kanunla ilgileri devam ettirilenlerin emeklilik hak ve yükümlülüklerinin tespitinde, önceden emeklilik hak ve yükümlülüklerine esas alınmakta olan kadro, görev veya pozisyonları dikkate alınmaya devam olunur. Ayrıca, bu şekilde ilgi devamında geçen süreleri kıdem aylıklarının hesabında dikkate alınır ve bunların emeklilik keseneğine esas aylık derece ve kademeleri de genel hükümler çerçevesinde yükseltilmeye ve ilerletilmeye devam olunur. Bunlara Bankada geçen çalışma süreleri için kıdem tazminatı ödenmez ve bu süreler emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınır.

b) İşçi statüsüne geçirildikleri tarihten itibaren doksan gün içinde 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre sigortalı olma talebinde bulunanların sigorta primleri ile sosyal güvenliğe ilişkin diğer hak ve yükümlülükleri 5510 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine göre belirlenir.

c) 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra göreve başlayan ve aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılmak suretiyle sigorta primine esas kazançları aynı Kanunun 80 inci maddesine göre belirlenenler, taleplerine bakılmaksızın 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

ç) Bu fıkranın (b) ve (c) bentleri kapsamına girenlerden iş sözleşmesi 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesi kapsamında sona erenlere ödenecek kıdem tazminatına esas hizmet süresinin tespitinde emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri de dikkate alınır. Ancak,

(Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanı Ankara Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ile Grup Başkanvekili İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un Teklifi)

(Plan ve Bütçe Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

bunlara emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri için ödenecek kıdem tazminatı, ilgilinin işçi statüsüne geçirilmeden önceki statüsünün sona erdiği tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık unsurları üzerinden ve iş sözleşmesinin sona erdiği tarihteki katsayılar dikkate alınarak hesaplanacak tutarı geçemez.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki mevcut Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin görevleri Genel Kurulca yenileri seçilinceye kadar devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Banka personelinden emeklilik hakkını kazanmış olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 180 (yüzseksen) gün içinde emeklilik başvurusunda bulunanların emekli ikramiyeleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla;

a) Yaş haddinden emekliliğine bir yıldan daha az süre kalanlar hariç olmak üzere, yaş haddinden emekliliğine en fazla üç yıl kalanlar için % 30,

b) Yaş haddinden emekliliğine üç yıldan fazla beş yıldan az kalanlar için % 40,

c) Yaş haddinden emekliliğine beş yıl ve daha fazla kalanlar için % 50, oranında fazla ödenir.

(2) Bu madde uyarınca yapılan emeklilik başvuruları herhangi bir kayda bağlanamaz ve geri alınamaz. Bu kapsamda emekli olan personel Bankada istihdam edilemez.

MADDE 9- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

bunlara emekli ikramiyesine esas hizmet süreleri için ödenecek kıdem tazminatı, ilgilinin işçi statüsüne geçirilmeden önceki statüsünün sona erdiği tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık unsurları üzerinden ve iş sözleşmesinin sona erdiği tarihteki katsayılar dikkate alınarak hesaplanacak tutarı geçemez.

(5) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihteki mevcut Yönetim Kurulu Başkan ve üyelerinin görevleri Genel Kurulca yenileri seçilinceye kadar devam eder.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Banka personelinden emeklilik hakkını kazanmış olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren yüz seksen gün içinde emeklilik başvurusunda bulunanların emekli ikramiyeleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla;

a) Yaş haddinden emekliliğine bir yıldan daha az süre kalanlar hariç olmak üzere, yaş haddinden emekliliğine en fazla üç yıl kalanlar için % 30,

b) Yaş haddinden emekliliğine üç yıldan fazla beş yıldan az kalanlar için % 40,

c) Yaş haddinden emekliliğine beş yıl ve daha fazla kalanlar için % 50, oranında fazla ödenir.

(2) Bu madde uyarınca yapılan emeklilik başvuruları herhangi bir kayda bağlanamaz ve geri alınamaz. Bu kapsamda emekli olan personel Bankada istihdam edilemez.

MADDE 9- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.